

5

විදේශීය අංශයේ ප්‍රවණතා

ජංගම ගිණුම වෙත වන විදේශ විනිමය ලැබීම් අපේක්ෂිත මට්ටමට වඩා අඩු වීම, විදේශ විනිමය ප්‍රාග්ධන ගෙවීම් වශයෙන් රටින් පිටතට ඇදී යෑම වැඩි වීම සහ විදේශීය ආයෝජන ප්‍රමාණවත් නොවීම හමුවේ ශ්‍රී ලංකාවේ විදේශීය අංශය වසරේ මේ දක්වා කාලය තුළදී අඛණ්ඩව පීඩනයකට ලක් වෙමින් පැවතුණි. වෙළඳ ගිණුමේ හිඟය සැලකිය යුතු ලෙස ඉහළ යෑම සහ ප්‍රාථමික ආදායම් ගිණුමේ හිඟය හේතුවෙන් ජංගම ගිණුමේ හිඟය 2017 වසරේ පළමු භාගයේ දී පැවති එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 1,037 සමඟ සැසඳීමේ දී 2018 වසරේ පළමු භාගයේදී එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 1,813 ක් දක්වා ඉහළ ගියේය. අපනයන ආදායම ඉහළ ගියද, විශේෂයෙන්ම ඉන්ධන, වාහන සහ රත්‍රන් ආනයනය ඉහළ යෑම හේතුවෙන් ආනයන වියදම සැලකිය යුතු ලෙස වර්ධනය වීම හේතුවෙන් 2018 වසරේ පළමු භාගය තුළදී වෙළඳ ගිණුමේ හිඟය සැලකිය යුතු ලෙස පුළුල් විය. ලාභාංශ සහ පොලී ලෙස වූ විදේශ විනිමය ගෙවීම් ඉහළ යෑම හේතුවෙන් ප්‍රාථමික ආදායම් ගිණුමේ හිඟය පුළුල් විය. කෙසේ වුවද, සේවා ගිණුමේ සහ ද්විතියික ආදායම් ගිණුමේ අතිරික්තයන් ජංගම ගිණුමේ හිඟය විශාල වශයෙන් ඉහළ යෑම වළක්වා ගැනීමට උපකාරී විය. මේ අතර, ජාත්‍යන්තර ස්වෛරීත්ව බැඳුම්කර දෙකක් නිකුත් කිරීමෙන් වූ ලැබීම්, ජාත්‍යන්තර මූල්‍ය අරමුදලේ (ජා.මු. අරමුදල) විස්තීර්ණ ණය පහසුකමේ පස්වන වාරිකය ලැබීම සහ විදේශීය සෘජු ආයෝජන ලැබීම් හේතුවෙන් ගෙවුම් තුලනයේ මූල්‍ය ගිණුම ශක්තිමත් විය. එනමුත්, ඉහළ ණය සේවාකරණ ගෙවීම් සහ ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව දේශීය විදේශ විනිමය වෙළඳපොළ වෙත ශුද්ධ පදනම මත විදේශ විනිමය සැපයීම හේතුවෙන් සමස්ත ශේෂය, 2018 සැප්තැම්බර් මස අවසානය වන විට එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 650 ක හිඟයක් වාර්තා කළේය. මෙම ප්‍රවණතා පිළිබිඹු කරමින්, 2018 සැප්තැම්බර් මස අවසානය වන විට දළ නිල සංචිත ප්‍රමාණය එ.ජ. ඩොලර් බිලියන 7.2 ක් වූ අතර, එය ආනයනික මාස 3.8 කට සමාන විය. 2018 වසරේ පළමු මාස හතර තුළදී සාපේක්ෂව ස්ථාවරව පැවති විනිමය අනුපාතිකය, ඉන්පසුව දේශීය සාධක මෙන්ම විදේශීය සාධක ද හේතුවෙන් එ.ජ. ඩොලරයට සාපේක්ෂව සැලකිය යුතු ලෙස අවප්‍රමාණය වීමේ පීඩනයකට ලක් විය. විදේශීය සාධක සැලකීමේදී, ප්‍රධාන වශයෙන් ඇමෙරිකා එක්සත් ජනපද ආර්ථිකය ශක්තිමත් වීම හමුවේ ෆෙඩරල් සංචිත බැංකුව සිය ප්‍රතිපත්ති පොලී අනුපාතික ඉහළ දැමීමත් සමඟ ගෝලීය මූල්‍ය වෙළඳපොළෙහි ඇතිවූ මැකකාලීන ප්‍රවණතා හේතුවෙන් නැඟී එන වෙළඳපොළ ආර්ථිකයන්හි ප්‍රාග්ධන වෙළඳපොළ වෙතින් විදේශීය ආයෝජන ගෙවීම් වාර්තා විය. රාජ්‍ය සුරැකුම්පත් වෙළඳපොළ සහ කොළඹ කොටස් වෙළඳපොළ වෙතින් අඛණ්ඩ විදේශීය ආයෝජන ගෙවීම් වාර්තා වීම හමුවේ ශ්‍රී ලංකාවද මෙම තත්ත්වයට මුහුණ දුන් අතර, එය දේශීය විදේශ විනිමය වෙළඳපොළෙහි ද්‍රවශීලතාව අඩු වීමට හේතු විය. දේශීය සාධක සැලකීමේ දී, අපේක්ෂිත මට්ටමට වඩා අඩු විදේශ විනිමය ඉපැයීම් සහ විදේශ මුදල් සඳහා වූ ඉල්ලුම ඉහළ යෑම රුපියල අවප්‍රමාණය වීමට හේතු විය. ඒ අනුව, 2018 වසරේ සැප්තැම්බර් මස අවසානය වන විට එ.ජ. ඩොලරයට සාපේක්ෂව ශ්‍රී ලංකා රුපියලේ බාහිර අගය සියයට 9.7 කින් අවප්‍රමාණය විය. මෙම තත්ත්වයන් හමුවේ, විනිමය අනුපාතිකය අධික ලෙස විචලනය වන අවස්ථාවන්හිදී දේශීය විදේශ විනිමය වෙළඳපොළට මැදිහත් වීමට ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවට සිදුවිය. කෙසේ වෙතත්, ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව දළ නිල සංචිත හිතකර මට්ටමක පවත්වා ගනිමින් වෙළඳපොළ මූලධර්මවලට අනුකූලව, වඩා නම්‍යශීලීව විනිමය අනුපාතිකය තීරණය වීමට ඉඩ හරින ලදී. විදේශ විනිමය වෙළඳපොළේ අතිසි පීඩනය වැළැක්වීම සඳහා රජය සහ මහ බැංකුව විසින් රත්‍රන් ආනයනය සීමා කිරීම සඳහා තීරු බදු පැනවීම හා වාහන සහ සමහර අත්‍යවශ්‍ය නොවන පාරිභෝගික භාණ්ඩ ආනයන මත කෙටිකාලීනව බලපැවැත්වෙන විවිධ සීමා පැනවීම වැනි ක්‍රියාමාර්ග ගණනාවක් හඳුන්වා දෙන ලදී. මේ අතර, රටෙහි විදේශීය ණය ප්‍රමාණය ඉහළ ගිය බැවින්, සක්‍රීය වගකීම් කළමනාකරණ පනත ක්‍රියාත්මක කිරීම තුළින් රජයේ ණය පූර්ව සැලැස්මක් සහිතව කළමනාකරණය කිරීමේ අවශ්‍යතාවයක් ඇති විය.

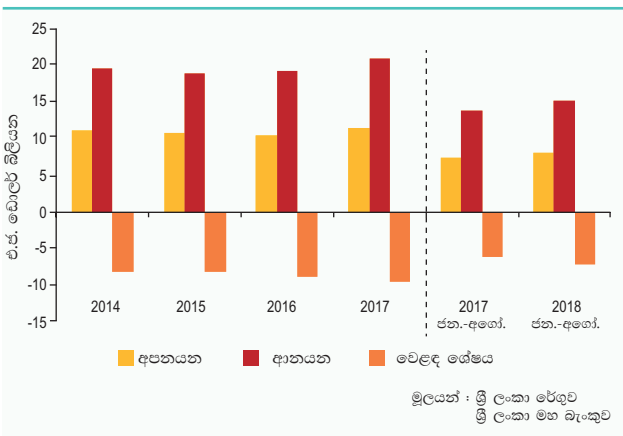
භාණ්ඩ වෙළඳාම සහ වෙළඳ ශේෂය

- 2018 වසරේ පළමු මාස අට තුළදී අපනයන ආදායම මෙන්ම ආනයන වියදම ද අඛණ්ඩව වර්ධනය විය. අපනයන ආදායම 2018 වසරේ පළමු මාස අට තුළදී 2017 වසරේ අනුරූප කාලපරිච්ඡේදයට සාපේක්ෂව සියයට 5.8 කින් වර්ධනය වූ අතර, ආනයන වියදම සියයට 10.9 කින් වර්ධනය විය. මේ අනුව, අපනයන වර්ධනය වීමේ වේගයට වඩා වැඩි වේගයකින් ආනයන වර්ධනය වීම හේතුවෙන් 2018 වසරේ පළමු මාස අට තුළදී වෙළඳ ගිණුමෙහි හිඟය, 2017 වසරේ අනුරූප කාලපරිච්ඡේදයේදී වාර්තා වූ එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 6,184 සිට එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 7,240 ක් දක්වා පුළුල් විය.
- 2017 වසරේ මාර්තු මාසයේ සිට පෙන්නුම් කළ වර්ධන මාවත පවත්වා ගනිමින්, 2018 වසරේ පළමු මාස අට තුළදී වෙළඳ භාණ්ඩ අපනයන ආදායම අඛණ්ඩව වර්ධනය විය. මේ අනුව, 2018 වසරේ පළමු මාස අට තුළදී අපනයන ආදායම, 2017 වසරේ අනුරූප කාලපරිච්ඡේදය තුළ පැවති එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 7,413 හා සැසඳීමේදී එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 7,842 ක් දක්වා සියයට 5.8 කින් වර්ධනය විය. යුරෝපා සංගමය මගින් ලබාදෙන විශේෂ ප්‍රතිලාභ සහිත වෙළඳ වරණයන් පිළිබඳ පොදු ක්‍රමය (ජී.එස්.පී. ජ්‍යෙෂ්ඨ) නැවත ලබාගැනීම, ජාත්‍යන්තර වෙළඳපොළෙහි වෙළඳ භාණ්ඩ මිල ගණන් ඉහළ යෑම, හිතකර විදේශීය වෙළඳ ප්‍රතිපත්ති සමගින් ශක්තිමත් ආයතනික සහාය ලැබීම සහ ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව නමැයිලී විනිමය අනුපාතික ප්‍රතිපත්තියක් අනුගමනය කිරීම මෙම වර්ධනය සඳහා හේතු විය. මෙම කාලපරිච්ඡේදය තුළදී අපනයන

වර්ධනය වීම සඳහා කාර්මික අපනයන දායක වූ අතර, කෘෂිකාර්මික හා ඛනිජ අපනයන පහත වැටුණි.

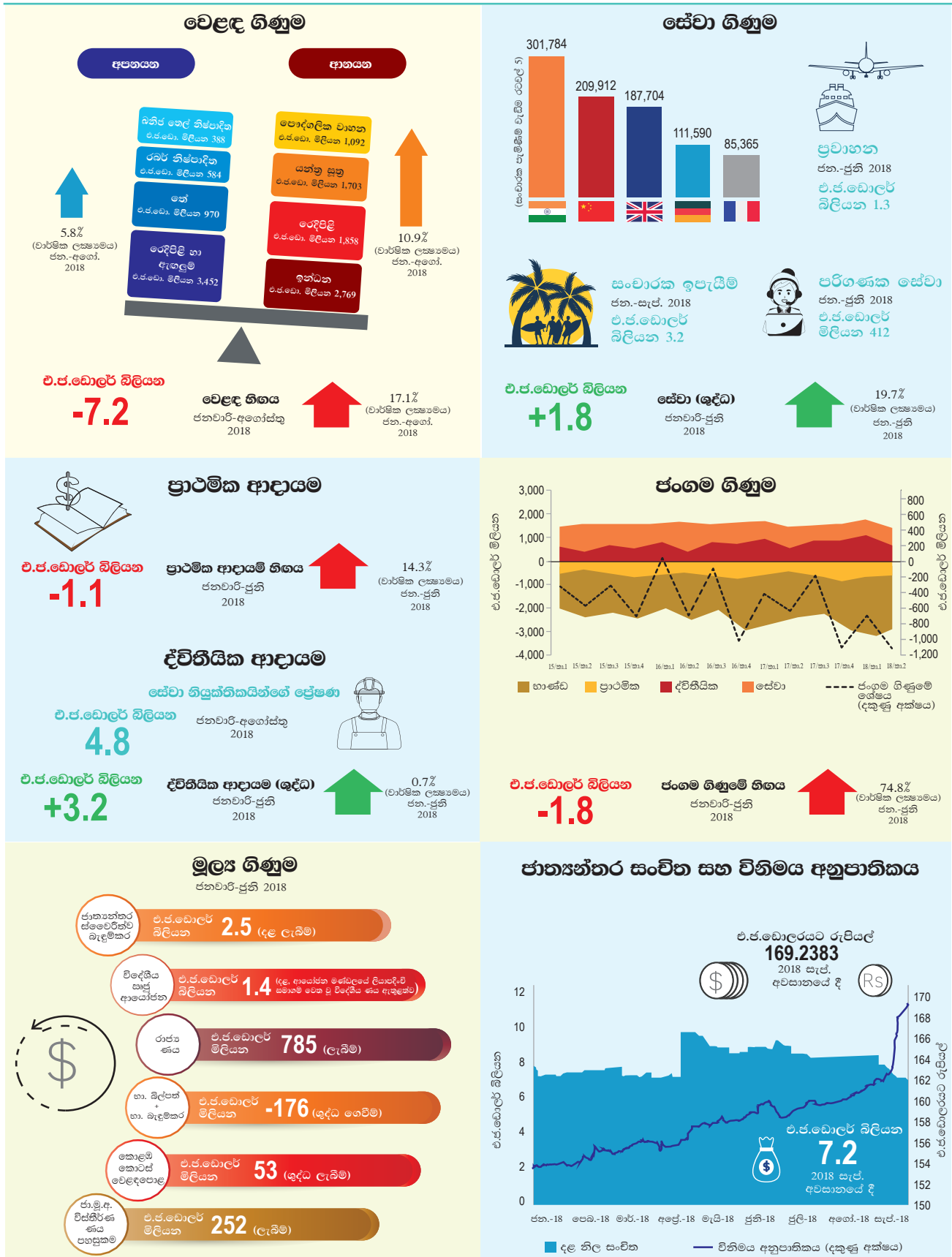
- සමස්ත අපනයනවලින් සියයට 78 ක් පමණ වන කාර්මික අපනයන ආදායම 2018 වසරේ පළමු මාස අට තුළදී පෙර වසරේ අනුරූප කාලපරිච්ඡේදයට සාපේක්ෂව එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 6,085 ක් දක්වා සියයට 9.4 කින් වර්ධනය විය. රෙදිපිළි හා ඇඟලුම්, රබර් නිෂ්පාදිත, ඛනිජ තෙල් නිෂ්පාදිත, ආහාර, පාන වර්ග හා දුම්කොළ සහ යන්ත්‍රසූත්‍ර හා යාන්ත්‍රික උපකරණ අපනයන ආදායම්වල ඉහළ ක්‍රියාකාරීත්වය මේ සඳහා ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු විය. 2017 වසරේ මැයි මාසයේ සිට ප්‍රතිස්ථාපිත යුරෝපා සංගමය මගින් ලබා දෙන ජී.එස්.පී. ජ්‍යෙෂ්ඨ පහසුකම හේතුවෙන් 2018 වසරේ පළමු මාස අට තුළදී රෙදිපිළි හා ඇඟලුම් අපනයන ආදායම එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 3,452 ක් දක්වා සියයට 5.1 කින් වර්ධනය විය. මේ අනුව, 2018 වසරේ පළමු මාස අට තුළදී යුරෝපා සංගමය වෙත සිදු කළ ඇඟලුම් අපනයනවලින් ලද ආදායම එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 1,373 ක් දක්වා සියයට 4.8 කින් වර්ධනය වූ අතර, එක්සත් රාජධානියෙන් වූ ඉල්ලුම පහත වැටුණ ද, ජර්මනිය, ඉතාලිය, නෙදර්ලන්තය හා ස්වීඩනය යන රටවලින් වූ ඉල්ලුම ඉහළ යෑම මේ සඳහා හේතු විය. මේ අතර, සලකා බලන කාලපරිච්ඡේදය තුළදී ඇමෙරිකා එක්සත් ජනපදය සහ ඉන්දියාව, ජපානය, මෙක්සිකෝව සහ ඉන්දුනීසියාව වැනි සාම්ප්‍රදායික නොවන වෙළඳපොළ වෙත සිදු කළ ඇඟලුම් අපනයනවලින් ලද ආදායම පිළිවෙලින් සියයට 4.7 කින් සහ සියයට 1.8 කින් වර්ධනය විය. රබර් ටයර් අපනයනවල ඉහළ ක්‍රියාකාරීත්වය පිළිබිඹු කරමින් 2018 වසරේ පළමු මාස අට තුළදී රබර් නිෂ්පාදිත අපනයන ආදායම එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 584 ක් දක්වා සියයට 8.6 කින් වර්ධනය විය. නැව් සහ ගුවන් යානා සඳහා යොදා ගන්නා ඉන්ධන අපනයන පරිමා හා මිල ගණන් යන දෙකෙහිම ඉහළ යෑම හේතුවෙන් 2018 වසරේ පළමු මාස අට තුළදී ඛනිජ තෙල් නිෂ්පාදිත අපනයන ආදායම පෙර වසරේ අනුරූප කාලපරිච්ඡේදයට සාපේක්ෂව සියයට 53.5 කින් කැපී පෙනෙන ලෙස වර්ධනය විය. තවද, 2018 වසරේ පළමු මාස අට තුළදී සකස් කළ දුම්කොළ මෙන්ම එළවළු, පලතුරු හා ධාන්‍ය සැකසුම්, විශේෂයෙන්ම ජී යටතේ වර්ග කර ඇති පොල් ආශ්‍රිත නිෂ්පාදිත අපනයන ඉහළ යෑම හේතුවෙන් ආහාර, පාන වර්ග හා දුම්කොළ අපනයන ආදායම එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 311 ක් දක්වා සියයට 20.1 කින් වර්ධනය විය. ප්‍රධාන වශයෙන්ම ඉලෙක්ට්‍රොනික උපකරණ අපනයන

5.1 රූප සටහන
විදේශ වෙළඳාමේ ක්‍රියාකාරීත්වය

5.2 රූප සටහන

විදේශීය අංශය: ගෙවුම් තුලනය, විදේශීය සංචිත සහ විනිමය අනුපාතිකය

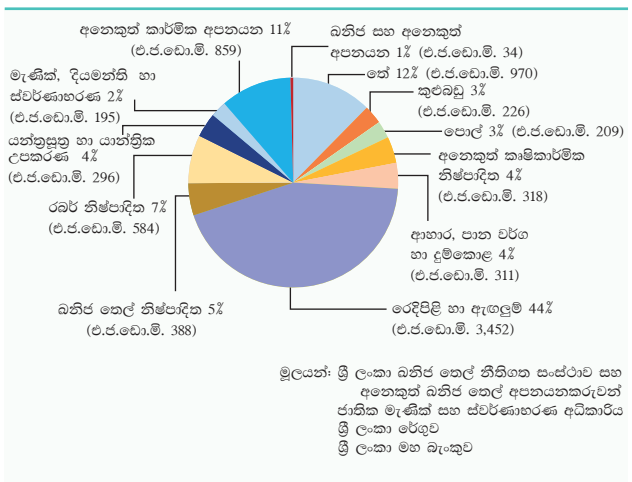

ආදායම ඉහළ යෑම හේතුවෙන් 2018 වසරේ පළමු මාස අට තුළදී යන්ත්‍රසූත්‍ර හා යාන්ත්‍රික උපකරණ අපනයන ආදායම ද සියයට 22.1 කින් වර්ධනය විය. මීට අමතරව, මැණික්, දියමන්ති හා ස්වර්ණාභරණ, මූල ලෝහ හා ඒ ආශ්‍රිත නිෂ්පාදිත, රසායනික නිෂ්පාදිත සහ සත්ත්ව ආහාර අපනයන ඉහළ යෑම ද 2018 වසරේ පළමු මාස අට තුළදී කාර්මික අපනයන ආදායම ඉහළ යෑම සඳහා දායක විය. කෙසේ වුවද, 2018 වසරේ පළමු මාස අට තුළදී ප්‍රවාහන උපකරණ අපනයන ආදායම එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 91 ක් දක්වා සියයට 34.0 කින් සැලකිය යුතු ලෙස පහත වැටුණු අතර, 2017 වසරේ පළමු මාස අට තුළදී සිංගප්පූරුව වෙත නෞකා තුනක් අපනයනය කිරීමේ පදනම් බලපෑම ඒ සඳහා හේතු විය. මීට අමතරව, සලකා බලනු ලබන කාලපරිච්ඡේදය තුළදී සම්භාණ්ඩ, සංචාරක භාණ්ඩ හා පාවහන්, පිඟන් මැටි ආශ්‍රිත නිෂ්පාදිත සහ මුද්‍රණ කර්මාන්තය ආශ්‍රිත නිෂ්පාදිත අපනයන ආදායම ද පහත වැටුණි.

- සමස්ත අපනයනවලින් සියයට 22 ක් පමණ වන කෘෂිකාර්මික අපනයන ආදායම 2018 වසරේ පළමු මාස අට තුළදී එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 1,723 ක් දක්වා සියයට 5.0 කින් පහත වැටුණු අතර, මුහුදු ආහාර සහ සකස් නොකළ දුම්කොළ හැර අනෙකුත් උප කාණ්ඩ සියල්ලකම වාර්තා වූ දුර්වල ක්‍රියාකාරීත්වය මේ සඳහා හේතු විය. තේ සඳහා වූ සාමාන්‍ය අපනයන මිල ගණන් සහ තේ අපනයන පරිමාව යන දෙකෙහිම පහත වැටීම හේතුවෙන් 2018 වසරේ පළමු මාස අට තුළදී තේ අපනයන ආදායම එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 970 ක් දක්වා සියයට 3.2 කින් පහත වැටුණි. 2017 වසරේ පළමු මාස අට තුළ දී කිලෝග්‍රෑමයට එ.ජ. ඩොලර්

5.27 ක්ව පැවති තේ සඳහා වූ සාමාන්‍ය අපනයන මිල 2018 වසරේ පළමු කාර්තුවේදී වැඩිවීමක් වාර්තා කළද, වසරේ පළමු මාස අට තුළදී කිලෝග්‍රෑමයට එ.ජ. ඩොලර් 5.20 ක් දක්වා පහත වැටුණි. සලකා බලනු ලබන කාලපරිච්ඡේදය තුළදී තේ අපනයන පරිමාව ද තේ නිෂ්පාදනය අඩුවීමත් සමඟ සියයට 1.9 කින් පහත වැටුණි. 2018 වසරේ පළමු මාස අට තුළදී රුසියාව, තුර්කිය, ඉරාකය සහ ඉරානය ශ්‍රී ලංකාවේ තේ සඳහා ප්‍රධාන ගැනුම්කරුවන් ලෙස පැවති අතර, එම රටවල් සමස්ත තේ අපනයන ආදායමෙන් සියයට 41 කට පමණ දායක විය. පොල් මද ආශ්‍රිත නිෂ්පාදිත සඳහා වූ සාමාන්‍ය අපනයන මිල ගණන් ඉහළ ගියද, ප්‍රධාන වශයෙන්ම දිසිදි පොල්, පොල් තෙල් සහ කොප්පරා අපනයන පරිමා පහත වැටීම හේතුවෙන් 2018 වසරේ පළමු මාස අට තුළදී පොල් අපනයන ආදායම එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 209 ක් දක්වා සියයට 12.8 කින් පහත වැටුණි. අයහපත් කාලගුණික තත්ත්වයේ පසු බලපෑම හේතුවෙන් පොල් නිෂ්පාදනය අඩුවීම, පොල් මද ආශ්‍රිත නිෂ්පාදිතවල අපනයන පරිමා පහත වැටීම සඳහා හේතු විය. 2018 වසරේ පළමු මාස අට තුළදී කුරුඳු සහ ගම්මිරිස් අපනයන ආදායම ඉහළ ගියද, ප්‍රධාන වශයෙන්ම කරාබු නැටි සහ සාදික්කා හා වසාවාසි අපනයන සැලකිය යුතු ලෙස පහත වැටීම හේතුවෙන් කුළුබඩු අපනයන ආදායම එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 226 ක් දක්වා සියයට 9.3 කින් පහත වැටුණි. කෙසේ වුවද, ශ්‍රී ලංකාවේ මත්ස්‍ය නිෂ්පාදිත යුරෝපා වෙළඳපොළ වෙත අපනයනය කිරීම සඳහා පනවා තිබූ තහනම ඉවත් කිරීම සහ ජී.එස්.පී. ජලස් පහසුකම නැවත ලබාගැනීම හේතුවෙන් 2018 වසරේ පළමු මාස අට තුළදී මුහුදු ආහාර අපනයන ආදායම එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 169 ක් දක්වා පෙර වසරේ අනුරූප කාලපරිච්ඡේදයට සාපේක්ෂව සියයට 9.0 කින් ඉහළ ගියේය. මේ අනුව, ඉතාලිය, ප්‍රංශය, ජර්මනිය සහ නෙදර්ලන්තය යන රටවල් වෙතින් වූ ඉල්ලුම ඉහළ යෑම හේතුවෙන් 2018 වසරේ පළමු මාස අට තුළදී යුරෝපා වෙළඳපොළ වෙත සිදු කළ මුහුදු ආහාර අපනයන ආදායම පෙර වසරේ අනුරූප කාලපරිච්ඡේදයට සාපේක්ෂව එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 60 ක් දක්වා සියයට 55.4 කින් සැලකිය යුතු ලෙස ඉහළ ගියේය.

5.3 රූප සටහන
අපනයන සංයුතිය (2018 ජන.-අගෝ.)

- 2018 වසරේ පළමු මාස අට තුළදී බැහිරි අපනයන ආදායම 2017 වසරේදී වාර්තා වූ සියයට 24.6 ක වර්ධනයට සාපේක්ෂව, එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 22 ක් දක්වා සියයට 9.4 කින් පහත වැටුණි. මේ සඳහා

ප්‍රධාන වශයෙන්ම පාෂාණ හා ගල් සහ ලෝපස්, ලෝ බොර හා අළු අපනයනවල දුර්වල ක්‍රියාකාරිත්වය හේතු විය.

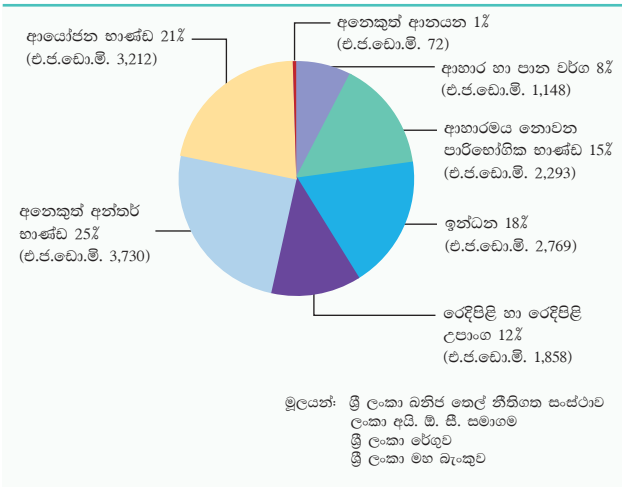
- 2018 වසරේ පළමු මාස අට තුළදී ආනයන වියදම අඩුණ්ඩව ඉහළ ගිය අතර, ඉන්ධන, පෞද්ගලික භාවිතය සඳහා වූ රථවාහන සහ රෙදිපිළි හා රෙදිපිළි උපාංග ආනයනය ඉහළ යෑම මේ සඳහා ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු විය. මේ අනුව, 2018 වසරේ පළමු මාස අට තුළදී ආනයන වියදම පෙර වසරේ අනුරූප කාලපරිච්ඡේදයට සාපේක්ෂව එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 15,083 ක් දක්වා සියයට 10.9 කින් වර්ධනය විය. මේ අතර, මෙම කාලපරිච්ඡේදය තුළදී ඉන්ධන හැර අනෙකුත් භාණ්ඩ ආනයන වියදම පෙර වසරේ අනුරූප කාලපරිච්ඡේදයට සාපේක්ෂව එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 12,314 ක් දක්වා සියයට 7.6 කින් වර්ධනය විය. කෙසේ වුවද, ආනයන වියදම ඉහළ යෑම තුළින් විනිමය අනුපාතිකය මත ඇති වන පීඩනය අඩු කිරීමේ අරමුණෙන් රජය සහ මහ බැංකුව විසින් ප්‍රතිපත්තිමය ක්‍රියාමාර්ග ගණනාවක් හඳුන්වා දෙන ලදී.
- මුළු ආනයනවලින් අඩකටත් වඩා වැඩි ප්‍රමාණයක් වන අන්තර් භාණ්ඩ ආනයන වියදම 2018 වසරේ පළමු මාස අට තුළදී සමස්ත ආනයන වියදම ඉහළ යෑම කෙරෙහි විශාල වශයෙන් දායක විය. 2018 වසරේ පළමු මාස අට තුළදී අන්තර් භාණ්ඩ ආනයන වියදම පෙර වසරේ අනුරූප කාලපරිච්ඡේදයට සාපේක්ෂව එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 8,357 ක් දක්වා සියයට 14.9 කින් වර්ධනය වූ අතර, ඉන්ධන ආනයනය සඳහා අධික වියදමක් දැරීමට සිදුවීම මේ සඳහා ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු විය. පිරිපහදු කරන ලද බන්ධන තෙල් නිෂ්පාදිත සහ බොරතෙල් යන දෙකෙහිම ආනයන පරිමා සහ මිල ගණන් ඉහළ යෑම හේතුවෙන් 2018 වසරේ පළමු මාස අට තුළ ඉන්ධන ආනයන වියදම පෙර වසරේ අනුරූප කාලපරිච්ඡේදයට සාපේක්ෂව එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 2,769 ක් දක්වා සියයට 28.6 කින් සැලකිය යුතු ලෙස ඉහළ ගියේය. ජාත්‍යන්තර වෙළඳපොළෙහි තෙල් මිල ගණන් ඉහළ යෑමේ ප්‍රවණතාව පිළිබිඹු කරමින් මෙම කාලපරිච්ඡේදය තුළදී බොරතෙල් බැරලයක සාමාන්‍ය ආනයන මිල 2017 වසරේ පළමු මාස අට තුළදී වාර්තා වූ එ.ජ. ඩොලර් 54.38 සිට එ.ජ. ඩොලර් 76.49 ක් දක්වා සියයට 40.7 කින් ඉහළ ගියේය. තවද, රෙදිපිළි හා ඇඟලුම් අපනයන සඳහා පවතින ඉහළ

ඉල්ලුමට සමගාමීව 2018 වසරේ පළමු මාස අට තුළදී රෙදිපිළි හා රෙදිපිළි උපාංග ආනයන වියදම පෙර වසරේ අනුරූප කාලපරිච්ඡේදයට සාපේක්ෂව සියයට 4.3 කින් ඉහළ ගිය අතර, රෙදි සහ නූල් ආනයන ඉහළ යෑම මේ සඳහා හේතු විය. සියලුම උප කාණ්ඩවල ආනයන වියදම ඉහළ යෑම හේතුවෙන් ජලාස්ථික හා ඒ ආශ්‍රිත නිෂ්පාදිත ආනයන වියදම පෙර වසරේ අනුරූප කාලපරිච්ඡේදයට සාපේක්ෂව සියයට 15.6 කින් වර්ධනය වූ අතර, ප්‍රධාන වශයෙන්ම යකඩ හා වානේ ආනයනය ඉහළ යෑම හේතුවෙන් මූලලෝහ ආනයන වියදම සියයට 17.7 කින් වර්ධනය විය. තවද, රසායනික නිෂ්පාදිත සහ පොහොර ආනයන වියදම ඉහළ යෑම ද 2018 වසරේ පළමු මාස අට තුළදී අන්තර් භාණ්ඩ ආනයන වියදම ඉහළ යෑම සඳහා දායක විය. 2018 වසරේ පළමු මාස හතර තුළදී රත්න ආනයනය ඉහළ යෑම හේතුවෙන් 2018 වසරේ පළමු මාස අට තුළදී, පෙර වසරේ අනුරූප කාලපරිච්ඡේදයට සාපේක්ෂව දියමන්ති, අගනා ගල් හා ලෝහ ආනයන වියදම සියයට 9.2 කින් වර්ධනය විය. ඉන්දියාව රත්න ආනයනය සඳහා සියයට 10 ක තීරු බද්දක් පවත්වාගෙන යෑමත් ශ්‍රී ලංකාව රත්න ආනයන සඳහා තීරු බදු පනවා නොතිබීමත් හේතුවෙන් ශ්‍රී ලංකාව සහ ඉන්දියාව අතර රත්න ආනයන මත ඇති තීරු බදු වෙනස්කම් තුළින් සිදු විය හැකි අයථා ලෙස ලාභ ඉපැයීමට තිබූ හැකියාව සැලකිල්ලට ගනිමින් රජය විසින් 2018 වසරේ අප්‍රේල් මාසයේදී රත්න ආනයන මත සියයට 15 ක තීරු බද්දක් පනවන ලදී. මෙහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස, 2018 වසරේ මැයි මාසයේ සිට රත්න ආනයන වියදම සැලකිය යුතු ලෙස පහත වැටුණි. මේ අතර, සලකා බලනු ලබන කාලපරිච්ඡේදය තුළදී රබර් හා ඒ ආශ්‍රිත නිෂ්පාදිත ආනයන වියදම සියයට 9.8 කින් පහත වැටුණි.

- ආහාර හා පාන වර්ග ආනයන වියදම පහත වැටුණ ද, කල් පවත්නා පාරිභෝගික භාණ්ඩ ආනයනය ඉහළ යෑම, 2018 වසරේ පළමු මාස අට තුළදී පාරිභෝගික භාණ්ඩ ආනයන වියදම ඉහළ යෑමට හේතු විය. 2018 වසරේ පළමු මාස අට තුළදී පාරිභෝගික භාණ්ඩ ආනයන වියදම 2017 වසරේ අනුරූප කාලපරිච්ඡේදයේදී වාර්තා වූ එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 2,950 සිට එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 3,441 ක් දක්වා සියයට 16.7 කින් ඉහළ ගියේය. කෙසේ වුවද, ප්‍රධාන වශයෙන්ම සහල් ආනයන වියදම පහත වැටීම හේතුවෙන් 2018 වසරේ පළමු මාස අට තුළදී ආහාර හා පාන වර්ග ආනයන වියදම

5.4 රූප සටහන
ආනයන සංයුතිය (2018 ජන.-අගෝ.)

එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 1,148 ක් දක්වා සියයට 4.7 කින් පහත වැටුණි. 2017/18 මහ කන්නයේදී සහ 2018 යල කන්නයේ දී සහල් අස්වැන්න යථා තත්ත්වයට පත්වීම හේතුවෙන් දේශීය සැපයුම ඉහළ යෑම නිසා 2018 වසරේ පළමු මාස අට තුළදී සහල් ආනයන පරිමාව 2017 වසරේ අනුරූප කාලපරිච්ඡේදය තුළදී වාර්තා වූ කිලෝග්‍රෑම් මිලියන 446 සිට කිලෝග්‍රෑම් මිලියන 241 ක් දක්වා පහත වැටුණි. මේ අතර, 2018 වසරේ පළමු මාස අට තුළදී ඵලවළු සහ මුහුදු ආහාර ආනයන වියදම ද පෙර වසරේ අනුරූප කාලපරිච්ඡේදයට සාපේක්ෂව පිළිවෙළින් සියයට 6.5 කින් සහ සියයට 7.9 කින් පහත වැටුණි. 2018 වසරේ පළමු මාස අට තුළදී ආහාරමය නොවන පාරිභෝගික භාණ්ඩ ආනයන වියදම පෙර වසරේ අනුරූප කාලපරිච්ඡේදයට සාපේක්ෂව එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 2,293 ක් දක්වා සියයට 31.4 කින් සැලකිය යුතු ලෙස වර්ධනය වූ අතර, සිලින්ඩර ධාරිතාව අඩු මෝටර් රථ, දෙමුහුන් රථ සහ විද්‍යුත් වාහන ආනයනය සැලකිය යුතු ලෙස ඉහළ යෑම නිසා පෞද්ගලික භාවිතය සඳහා වන රථවාහන ආනයනය දෙගුණයකට වැඩි ප්‍රමාණයකින් ඉහළ යෑම මේ සඳහා ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු විය. 2018 අයවැය මගින් රථවාහන සඳහා වූ බදු ව්‍යුහය සංශෝධනය කිරීම හේතුවෙන් 2018 වසරේ පළමු මාස අට තුළදී පෞද්ගලික භාවිතය සඳහා වන රථවාහන ආනයන වියදම එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 1,092 ක් දක්වා සියයට 116.3 කින් ඉහළ ගියේය. කෙසේ වුවද, ආනයන ඉහළ යෑම හේතුවෙන් ගෙවුම් තුලනය මත ඇති වන පීඩනය සැලකිල්ලට ගනිමින් මහ බැංකුව සහ රජය විසින් රථවාහන ආනයනය සීමා කිරීමේ අරමුණින් ක්‍රියාමාර්ග ගණනාවක් ගන්නා ලදී. මේ අනුව, සිලින්ඩර ධාරිතාව 1,000 ට අඩු මෝටර්

රථ, දෙමුහුන් රථ සහ විද්‍යුත් වාහන ආනයනය මත වන බදු 2018 අගෝස්තු 01 දින සිට බලපැවැත්වෙන පරිදි ඉහළ දමන ලද අතර, 2018 සැප්තැම්බර් 19 දින සිට බලපැවැත්වෙන පරිදි වාණිජ කටයුතු සඳහා භාවිතයට ගනු ලබන රථවාහන හැර අනෙකුත් රථවාහන ආනයනය සඳහා වාණිජ බැංකුවල ණයවර ලිපි විවෘත කිරීමේදී සියයට සියයක තැන්පතු අවශ්‍යතාවක් පනවන ලදී. තවද, 2018 ඔක්තෝබර් 01 දින සිට බලපැවැත්වෙන පරිදි එම තැන්පතු අවශ්‍යතාව සියයට දෙසිය දක්වා ඉහළ නැංවූ අතර, දෙමුහුන් වාහනවලට ණය පහසුකම් ලබාදීමේ දී වටිනාකම මත වන ණය අනුපාතය ද සියයට 70 සිට සියයට 50 දක්වා අඩු කරන ලදී. සහනදායී පදනම මත මෝටර් රථ බලපත්‍ර ලබාදීම ද තාවකාලිකව අත්හිටුවන ලදී. අත්‍යවශ්‍ය නොවන පාරිභෝගික භාණ්ඩ ආනයනය කිරීම අධේර්ශවත් කිරීමේ අරමුණෙන් තෝරා ගත් අත්‍යවශ්‍ය නොවන පාරිභෝගික භාණ්ඩ ආනයනය කිරීම සඳහා ණයවර ලිපි විවෘත කිරීමේදී හෝ පිළිගැනීමෙන් පසු ලියවිලි භාරදීමේ (Documents against Acceptance) කොන්දේසි මත සියයට 100 ක මුදල් තැන්පතු අවශ්‍යතා පැනවීම හඳුන්වා දුන් අතර, මෙවැනි භාණ්ඩවලට අත්තිකාරම් ගෙවීම් කිරීම සඳහා ශ්‍රී ලංකා රුපියල් විදේශ විනිමය බවට පරිවර්තනය කිරීමට සිදුවන අවස්ථාවලදී විදේශ විනිමය නිකුත් කිරීම බලයලත් අලෙවි නියෝජිතයන්ට තහනම් කරමින් නියෝග නිකුත් කෙරිණි. මේ අතර, වසරේ පළමු මාස අට තුළදී බෙහෙත් හා ඖෂධීය නිෂ්පාදිත සහ විදුලි සංදේශ මෙවලම් ආනයන වියදම ඉහළ ගියේය.

- 2018 වසරේ පළමු මාස අට තුළදී යන්ත්‍රසූත්‍ර හා උපකරණ සහ ගොඩනැගිලි ද්‍රව්‍ය ආනයන වියදම පහත වැටීම හේතුවෙන් ආයෝජන භාණ්ඩ ආනයන වියදම එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 3,212 දක්වා සියයට 0.8 කින් සුළු වශයෙන් පහත වැටුණි. ඉංජිනේරු උපකරණ, මුද්‍රණ යන්ත්‍ර, විද්‍යුත් යන්ත්‍රසූත්‍ර හා උපකරණ සහ විදුලි මෝටර් හා විදුලි ජනක යන්ත්‍ර කට්ටල ආනයනය අඩු වීම හේතුවෙන් යන්ත්‍රසූත්‍ර හා උපකරණ ආනයන වියදම පෙර වසරේ අනුරූප කාලපරිච්ඡේදයට සාපේක්ෂව එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 1,703 ක් දක්වා සියයට 2.0 කින් පහත වැටුණි. තවද, යකඩ හා වානේ සහ ඒ ආශ්‍රිත නිෂ්පාදිත, සිමෙන්ති සහ බනිජ නිෂ්පාදිත ආනයනය අඩු වීම හේතුවෙන් ගොඩනැගිලි ද්‍රව්‍ය ආනයන වියදම පෙර වසරේ අනුරූප කාලපරිච්ඡේදයට සාපේක්ෂව සියයට 4.0 කින් පහත වැටුණි. කෙසේ වුවද, කැබ් රථ, ත්‍රීරෝද රථ හා බස් රථ වැනි වාණිජ අරමුණු සඳහා භාවිතා කරනු

ලබන රටවහන මෙන්ම නැව් හතරක් ආනයනය කිරීම හේතුවෙන් ප්‍රවාහන උපකරණ ආනයන වියදම සියයට 12.2 කින් වර්ධනය විය.

වෙළඳ මිල අනුපාතය

- අපනයන මිල දර්ශකය ඉහළ යෑමට වඩා ඉහළ අගයකින් ආනයන මිල දර්ශකය ඉහළ යෑම පිළිබිඹු කරමින් 2018 වසරේ පළමු මාස අට තුළදී වෙළඳ මිල අනුපාතය 2017 වසරේ අනුරූප කාලපරිච්ඡේදයට සාපේක්ෂව සුළු වශයෙන් පිරිහීමට ලක්විය. කාර්මික අපනයන මිල ගණන් ඉහළ යෑම හේතුවෙන් 2018 වසරේ පළමු මාස අට තුළදී සමස්ත අපනයන මිල දර්ශකය, දර්ශකාංක 100.5 ක් දක්වා පෙර වසරේ අනුරූප කාලපරිච්ඡේදයට සාපේක්ෂව සියයට 4.4 කින් ඉහළ ගියේය. කාර්මික අපනයන මිල දර්ශකය 2018 වසරේ පළමු මාස අට තුළදී පෙර වසරේ අනුරූප කාලපරිච්ඡේදයට සාපේක්ෂව සියයට 6.4 කින් ඉහළ ගිය අතර, ධනිෂ් තෙල් නිෂ්පාදිත අපනයන මිල දර්ශකය සියයට 27.9 කින් ඉහළ යෑම මේ සඳහා ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු විය. මීට අමතරව, මෙම කාලපරිච්ඡේදය තුළදී රෙදිපිළි හා ඇඟලුම්, රසායනික නිෂ්පාදිත, පිඟන් මැටි ආශ්‍රිත නිෂ්පාදිත සහ රබර් නිෂ්පාදිත සඳහා වන අපනයන මිල දර්ශක ද ඉහළ ගියේය. කෙසේ වුවද, තේ, සුළු කෘෂිකාර්මික නිෂ්පාදිත, කුළුබඩු, එළවළු සහ රබර් සඳහා වූ අපනයන මිල දර්ශක පහත වැටීම හේතුවෙන් පෙර වසරේ අනුරූප කාලපරිච්ඡේදයට සාපේක්ෂව කෘෂිකාර්මික අපනයන මිල දර්ශකය සියයට 0.2 කින් සුළු වශයෙන් පහත වැටුණි. මේ අතර, 2018 වසරේ පළමු මාස අට තුළදී කෘෂිකාර්මික අපනයන යටතේ

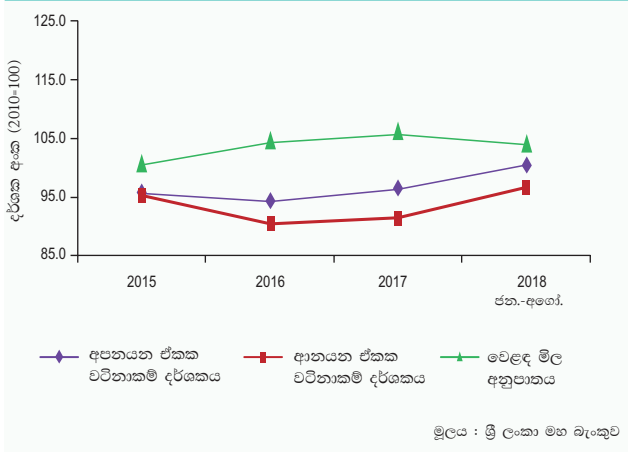
වර්ග කර ඇති පොල් සහ මුහුදු ආහාර සඳහා වූ අපනයන මිල දර්ශක ඉහළ ගියේය. 2018 වසරේ පළමු මාස අට තුළදී සමස්ත ආනයන මිල දර්ශකය සියයට 5.0 කින් ඉහළ ගිය අතර, අන්තර් භාණ්ඩ යටතේ වර්ග කර ඇති ඉන්ධන, කඩදාසි සහ සන කඩදාසි, ප්ලාස්ටික් හා ඒ ආශ්‍රිත නිෂ්පාදිත, රසායනික නිෂ්පාදිත සහ තිරිඟු හා ඉරිඟුවල මිල ගණන් ඉහළ යෑම ඒ සඳහා ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු විය. රටවහන, රෙදිපිළි හා උපාංග, මුහුදු ආහාර, රබර් නිෂ්පාදිත සහ තෙල් හා මේද සඳහා වූ ආනයන මිල ගණන් ඉහළ යෑම හේතුවෙන් පාරිභෝගික භාණ්ඩ ආනයන මිල දර්ශකය ද සුළු වශයෙන් ඉහළ ගියේය. කෙසේ වුවද, යන්ත්‍රසූත්‍ර හා උපකරණ සහ ගොඩනැගිලි ද්‍රව්‍ය ආනයන මිල ගණන් පහත වැටීම පිළිබිඹු කරමින් 2018 වසරේ පළමු මාස අට තුළදී ආයෝජන භාණ්ඩ ආනයන මිල දර්ශකය පහත වැටුණි. මේ අනුව, 2018 වසරේ පළමු මාස අට තුළදී වෙළඳ මිල අනුපාතය, 2017 වසරේ අනුරූප කාලපරිච්ඡේදයේදී වාර්තා වූ දර්ශකාංක 104.5 සිට දර්ශකාංක 103.9 දක්වා සියයට 0.6 කින් පහත වැටුණි. කෙසේ වුවද, 2018 වසරේ පළමු මාස අට තුළදී ඉන්ධන ආශ්‍රිත නිෂ්පාදන හැරුණු කොට අනෙකුත් භාණ්ඩවල වෙළඳ මිල අනුපාතය, පෙර වසරේ අනුරූප කාලපරිච්ඡේදයට සාපේක්ෂව සියයට 2.3 කින් ඉහළ ගියේය.

සේවා වෙළඳාම

- වසරේ පළමු භාගය තුළදී සේවා ගිණුමෙහි ඉහළ අතිරික්තය, පුළුල් වූ වෙළඳ හිඟය යම්තාක් දුරකට මූල්‍යනය කිරීම සඳහා ඉවහල් විය. සේවා ගිණුමේ ශුද්ධ ලැබීම් 2017 වසරේ පළමු භාගය තුළ වූ එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 1,535 හා සැසඳීමේදී, 2018 වසරේ පළමු භාගය තුළ දී එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 1,838 දක්වා සියයට 19.7 කින් ඉහළ ගියේය. සේවා ගිණුමේ වර්ධනය සඳහා ප්‍රධාන වශයෙන් සංචාරක ඉපැයීම් දායක වූ අතර, ප්‍රවාහන සේවා සහ පරිගණක සේවා ද ඒ සඳහා දායකත්වය සැපයීය. 2017 වසරේ පළමු භාගය තුළදී සංචාරක පැමිණීමේ වල දක්නට ලැබුණු මන්දගාමී වර්ධනය යථා තත්ත්වයට පත් වීම හේතුවෙන්, 2018 වසරේ පළමු භාගය තුළ දී සංචාරක ඉපැයීම්¹ එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 2,160 දක්වා වාර්ෂික පදනම මත සියයට 15.3 කින් වර්ධනය විය. මේ අතර, කාලපරිච්ඡේදය තුළ දී මූලික වශයෙන් කොළඹ සහ

5.5 රූප සටහන

වෙළඳ මිල අනුපාතය සහ වෙළඳ දර්ශක

1 2018 වසර සඳහා සංචාරකයෙකුගේ දෛනික සාමාන්‍ය වියදම සහ රට තුළ රැඳී සිටින සාමාන්‍ය කාලසීමාව පිළිබඳව ශ්‍රී ලංකා සංචාරක සංවර්ධන අධිකාරිය මගින් සිදු කරන සමීක්ෂණ ප්‍රතිඵල නිකුත් කිරීමත් සමඟ මෙම තාවකාලික ඇස්තමේන්තු සංශෝධනය විය හැකිය.

හම්බන්තොට වරායවල ක්‍රියාකාරකම් ඉහළ යෑමත්, කොළඹ වරායේ පර්යන්ත තුනම බහලුම් හැසිරවීම් සහ ප්‍රතිනැව්ගත කිරීම් තුළින් හිතකර වර්ධනයක් වාර්තා කිරීමත් හේතුවෙන් ප්‍රවාහන අංශයේ ඉපැයීම් වාර්ෂික පදනම මත සියයට 9.5 කින් වර්ධනය විය. 2017 වසරේ පළමු භාගය හා සැසඳීමේ දී 2018 වසරේ පළමු භාගය තුළදී පරිගණක සේවාවලින් ලද ඉපැයීම් ද සියයට 8.1 ක වැඩි වීමක් වාර්තා කළේය.

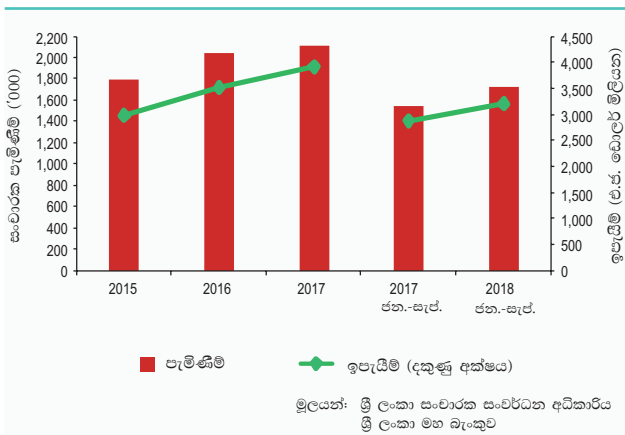
- සංචාරක කර්මාන්තය, ශ්‍රී ලංකා ආර්ථිකයෙහි විදේශ විනිමය උපයන ප්‍රධාන අංශයක් ලෙස තවදුරටත් පැවතුණි. මෙම වසරේ පළමු මාස ත්‍රය තුළදී පැමිණි සංචාරකයින් සංඛ්‍යාව 1,731,922 ක් දක්වා ඉහළ ගිය අතර, එය පෙර වසරේ අනුරූප කාලපරිච්ඡේදයේදී වාර්තා වූ සියයට 2.9 ක වර්ධනයට සාපේක්ෂව සියයට 11.6 ක වර්ධනයකි. 2018 වසරේ පළමු මාස ත්‍රය තුළදී සංචාරක පැමිණීම් සංඛ්‍යාවේ ඉහළ යෑම පිළිබිඹු කරමින්, සංචාරක ඉපැයීම් පෙර වසරේ අනුරූප කාලපරිච්ඡේදයේදී වාර්තා වූ එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 2,878 ට සාපේක්ෂව එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 3,212 ක් විය. සංචාරකයින් සඳහා සපයන ලද සේවාවන්හි ගුණාත්මකභාවය වැඩිදියුණු වීම, ඉලක්කගත සංචාරක ප්‍රවර්ධන වැඩසටහන් මෙන්ම පසුගිය වසරේ සාපේක්ෂව අඩු සංචාරක පැමිණීම් සංඛ්‍යාවක් වාර්තා වීම හේතුවෙන් ඇතිවූ පදනම් බලපෑම 2018 වසරේ සංචාරක කර්මාන්තයෙහි පෙන්නුම් කළ ඉහළ වර්ධනය සඳහා දායක විය. බටහිර යුරෝපයෙන් ඉහළම සංචාරක පැමිණීම් ප්‍රමාණයක් වාර්තා වූ අතර, ඉන් අනතුරුව දකුණු ආසියාවෙන් සහ නැගෙනහිර ආසියාවෙන් ඉහළම සංචාරක පැමිණීම් වාර්තා විය. කෙසේ වුවද, මෙම කාලපරිච්ඡේදය තුළදී නැගෙනහිර ආසියාවෙන්

පැමිණි සංචාරකයින් සංඛ්‍යාව පෙර වසරේ අනුරූප කාලපරිච්ඡේදයට සාපේක්ෂව සියයට 1.3 කින් සුළු වශයෙන් පහත වැටුණු අතර, ඉන්දුනීසියාවෙන් පැමිණි සංචාරකයින් අඩු වීම මේ සඳහා ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු විය. රටවල් අනුව ගත් කල, ශ්‍රී ලංකාවට විශාලම සංචාරකයින් ප්‍රමාණයක් පැමිණෙන රට වන ඉන්දියාවෙන් පැමිණි සංචාරකයින් සංඛ්‍යාව පෙර වසරේ අනුරූප කාලපරිච්ඡේදයට සාපේක්ෂව 301,784 ක් දක්වා සියයට 12.8 ක සැලකිය යුතු වර්ධනයක් වාර්තා කළ අතර, දෙවැනි විශාලතම සංචාරක ප්‍රභවය වූ චීනයෙන් පැමිණි සංචාරකයින් සංඛ්‍යාවෙහි සුළු වර්ධනයක් වාර්තා විය.

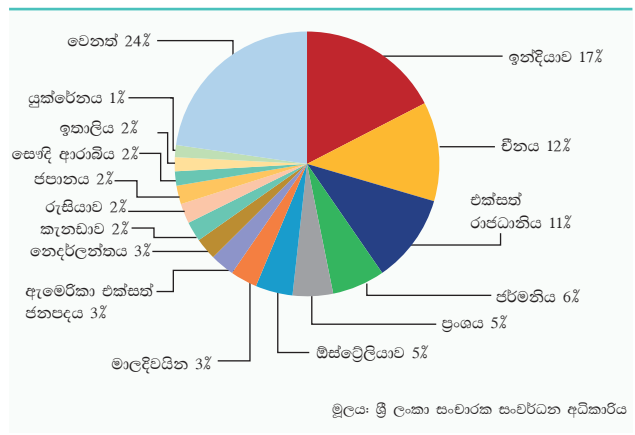
- 2018 වසරේ පළමු මාස අට තුළදී සංචාරක කර්මාන්තය සැලකිය යුතු ප්‍රමාණයක ආයෝජන ආකර්ෂණය කර ගැනීමට සමත් විය. 2018 වසරේ පළමු මාස අට තුළදී ශ්‍රී ලංකා සංචාරක සංවර්ධන අධිකාරියේ මධ්‍යගත ප්‍රවර්ධන සහ පහසුකම් සැපයීමේ මධ්‍යස්ථානය (One Stop Unit) වෙත නව හෝටල් ව්‍යාපෘති 100 ක් සඳහා යෝජනා ලැබී ඇති අතර, මුළු වටිනාකම එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 830 ක වටිනාකමින් යුතු එම ව්‍යාපෘති සම්පූර්ණ වීමේදී සංචාරක කර්මාන්තය වෙත කාමර 3,182 ක් එකතු වනු ඇත. මේ දක්වා ලැබුණු යෝජනා අතුරින් 2018 වසරේ පළමු මාස අට තුළදී හෝටල් ව්‍යාපෘති 29 ක් සඳහා අවසන් අනුමැතිය ලැබී ඇති අතර, කාමර පහසුකම් 1,016 ක් එක් කෙරෙන එම ව්‍යාපෘතීන්වල මුළු වටිනාකම එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 104 කි. මීට අමතරව, මෙම කාලපරිච්ඡේදය තුළදී කාමර 878 ක් කර්මාන්තය වෙත එකතු කරමින් හෝටල් ව්‍යාපෘති 24 ක් සිය මෙහෙයුම් කටයුතු අරඹා ඇත.

5

5.6 රූප සටහන
සංචාරක පැමිණීම් සහ සංචාරක ඉපැයීම්

5.7 රූප සටහන
රටවල් අනුව සංචාරක පැමිණීම් (2018 ජන.-සැප්.)

ප්‍රාථමික ආදායම

- රජයේ ණය සඳහා පොලී ගෙවීම් සහ විදේශීය සෘජු ආයෝජන ව්‍යාපාරවල ලාභාංශ හා ප්‍රතිආයෝජන ඉපැයුම් ඉහළ යෑමත් සමඟ 2018 වසරේ පළමු භාගයේදී ප්‍රාථමික ආදායම් ගිණුමේ හිඟය පුළුල් විය. ඒ අනුව, ප්‍රාථමික ආදායම් ගිණුමේ හිඟය 2017 වසරේ පළමු භාගය තුළ වාර්තා වූ එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 997 සමඟ සැසඳීමේ දී 2018 වසරේ පළමු භාගය තුළදී එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 1,139 ක් දක්වා පුළුල් විය. ආයෝජන මණ්ඩලයේ ලියාපදිංචි සමාගම් වෙත වූ විදේශීය සෘජු ආයෝජන ලැබීම් ඉහළ යෑමත් සමඟ ප්‍රතිආයෝජන ඉපැයුම් 2017 වසරේ පළමු භාගය තුළදී වාර්තා වූ එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 105 සිට 2018 වසරේ පළමු භාගය තුළදී එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 114 ක් දක්වා ඉහළ ගියේය. විදේශීය ආයෝජකයින් වෙත ගෙවන ලද ලාභාංශ ද 2017 වසරේ පළමු භාගයේ දී වාර්තා වූ එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 218 හා සැසඳීමේදී 2018 වසරේ පළමු භාගයේදී එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 265 ක් දක්වා වර්ධනය විය. තවද, 2018 වසරේ පළමු භාගය තුළදී ණය සුරැකුම්පත් මත සහ විදේශීය ණය මත පොලී ගෙවීම් ද පිළිවෙළින්, එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 462 ක් සහ එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 327 ක් දක්වා ඉහළ ගියේය. 2017 වසරේදී නිකුත් කරන ලද ජාත්‍යන්තර ස්වෛරීත්ව බැඳුම්කර මත සහ රජය විසින් ලබාගත් විදේශීය ණය මත කුපන සහ පොලී ගෙවීම් මෙම ඉහළ යෑම සඳහා ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු විය. ගෝලීය පොලී අනුපාතවල ක්‍රමික ඉහළ යෑමද, රජය සහ පෞද්ගලික අංශය විසින් ලබාගත් ණය මත වන පොලී ගෙවීම් 2018 වසරේ පළමු භාගය තුළදී ඉහළ යෑම කෙරෙහි බලපෑමක් ඇති කළේය.

ද්විතීයික ආදායම

- විදේශ සේවා නියුක්තිකයන්ගේ ප්‍රේෂණ ක්‍රමිකව යථා තත්ත්වයට පත්වීමත් සමඟ 2018 වසරේ පළමු භාගයේදී, ද්විතීයික ආදායම් ගිණුමේ අතිරික්තය සුළු වශයෙන් ඉහළ ගියේය. පෙර වසරේදී දක්නට ලැබුණු අඩුවීම යථා තත්ත්වයට පත්වන බව පිළිබිඹු කරමින් විදේශ සේවා නියුක්තිකයන්ගේ ප්‍රේෂණ, 2017 වසරේ පළමු භාගයේදී වාර්තා වූ එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 3,591 හා සැසඳීමේදී 2018 වසරේ පළමු භාගයේදී එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 3,624 ක් දක්වා සියයට 0.9 කින් සුළු වශයෙන් වැඩි විය. කෙසේ වෙතත්, 2018 ජූලි සහ අගෝස්තු මාසවලදී විදේශ සේවා නියුක්තිකයන්ගේ ප්‍රේෂණ මධ්‍යස්ථ වීමත් සමඟ 2018 වසරේ මුල් මාස

අට අවසානය වන විට සමුච්චිත පදනම මත වූ විදේශ සේවා නියුක්තිකයන්ගේ ප්‍රේෂණ 2017 වසරේ අනුරූප කාලපරිච්ඡේදය හා සැසඳීමේදී එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 4,777 ක් දක්වා සියයට 0.9 කින් අඩු විය. එනමුත්, මැදපෙරදිග ඇතුළුව ගෝලීය ආර්ථික වර්ධනය ක්‍රමිකව යථා තත්ත්වයට පත්වීමත් සමඟ මැදිකාලීනව විදේශ සේවා නියුක්තිකයන්ගේ ප්‍රේෂණ වර්ධනය වනු ඇතැයි අපේක්ෂා කෙරෙයි. ජාත්‍යන්තර තෙල් මිල ගණන් ඉහළ යෑමද මැද පෙරදිග ආර්ථිකවල ස්ථාවරත්වය කෙරෙහි දායක වනු ඇති අතර, එය විදේශ සේවා නියුක්තිකයන්ගේ ප්‍රේෂණවල ක්‍රමික වර්ධනයක් සඳහා හේතු වනු ඇත.

ජංගම ගිණුමේ ශේෂය

- 2018 වසරේ පළමු භාගයේ දී විදේශීය ජංගම ගිණුමේ හිඟය සැලකිය යුතු ලෙස පුළුල් විය. මූලික වශයෙන් වෙළඳ සහ ප්‍රාථමික ආදායම් ගිණුම්වල හිඟයන් කැපී පෙනෙන ලෙස පුළුල් වීම හේතුවෙන් ජංගම ගිණුමේ හිඟය 2017 වසරේ පළමු භාගය තුළ වාර්තා වූ එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 1,037 ක සිට 2018 වසරේ පළමු භාගය තුළදී එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 1,813 ක් දක්වා පුළුල් විය. අපනයන ආදායම් ඉහළ ගියද, ප්‍රධාන වශයෙන් ඉන්ධන, පෞද්ගලික භාවිතය සඳහා වන රථවාහන සහ රත්‍රන් ආනයන හේතුවෙන් ආනයන වියදම් ඉහළ යෑම හේතුවෙන් 2018 වසරේ පළමු භාගය තුළදී වෙළඳ හිඟය පුළුල් විය. විදේශීය සෘජු ආයෝජන සමාගම්වල ප්‍රතිආයෝජන ඉපැයුම් සහ ලාභාංශ ගෙවීම් ඉහළ යෑම සහ රජයේ පොලී ගෙවීම් ඉහළ යෑම හේතුවෙන් ප්‍රාථමික ආදායම් ගිණුමේ හිඟය තවදුරටත් පුළුල් විය. කෙසේ වුවද, ප්‍රධාන වශයෙන් සංචාරක ඉපැයීම් හේතුවෙන් සේවා අපනයන මත ලද විදේශ විනිමය ඉපැයීම් ඉහළ යෑම සහ ද්විතීයික ආදායම් ගිණුමේ අතිරික්තය, ජංගම ගිණුමේ හිඟය යම්තාක් දුරකට ආවරණය කර ගැනීමට දායක විය.

ප්‍රාග්ධන ගිණුමේ ශේෂය

- 2018 වසරේ පළමු භාගය තුළදී ප්‍රාග්ධන ගිණුම වෙත වූ ලැබීම් මධ්‍යස්ථ මට්ටමක පැවතුණි. ප්‍රාග්ධන ප්‍රදාන ලැබීම් අඩු වීමේ ප්‍රවණතාව පිළිබිඹු කරමින්, ප්‍රාග්ධන ගිණුම වෙත වූ ශුද්ධ ලැබීම්, 2017 වසරේ පළමු භාගයේ දී වාර්තා වූ එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 12 ක සිට මෙම වසරේ පළමු භාගය තුළදී එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 9 ක් දක්වා සුළු අඩු වීමක් වාර්තා කළේය.

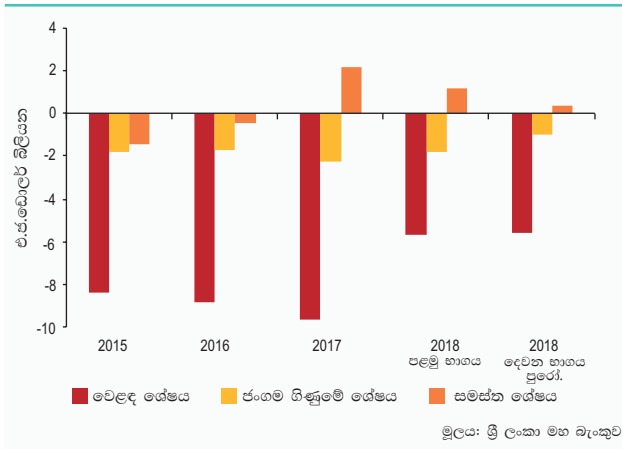
මූල්‍ය ගිණුම

- 2018 වසරේ පළමු භාගය තුළදී මූල්‍ය ගිණුම වෙත සැලකිය යුතු ප්‍රමාණයක ලැබීම් මෙන්ම හිමිකම් කොටස් සහ බැඳුම්කර වෙළඳපොළ වෙතින් යම් ගෙවීම් ප්‍රමාණයක් ද වාර්තා විය. ප්‍රධාන වශයෙන් රජය විසින් නිකුත් කළ ජාත්‍යන්තර ස්වෛරීත්ව බැඳුම්කර නිකුතු දෙකෙහි ලැබීම් සහ විදේශීය සෘජු ආයෝජන හේතුවෙන් මූල්‍ය ගිණුම වෙත වූ ලැබීම් ඉහළ ගියේය. 2018 අප්‍රේල් මාසයේ දී ශ්‍රී ලංකාව එ.ජ. ඩොලර් බිලියන 1.25 ක් බැගින් වූ ජාත්‍යන්තර ස්වෛරීත්ව බැඳුම්කර දෙකක් නිකුත් කළ අතර, එය 2018 වසරේ පළමු භාගය තුළ මූල්‍ය ගිණුමේ අන්තර්ගත වූ ප්‍රධාන ලැබීම් විය. 2018 වසරේ පළමු භාගය තුළදී, ආයෝජන මණ්ඩලයේ ලියාපදිංචි සමාගම් වෙත වූ විදේශ ණය ද ඇතුළුව එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 1,353 ක සැලකිය යුතු විදේශීය සෘජු ආයෝජන ප්‍රමාණයක් ද ශ්‍රී ලංකාවට ලැබුණි. එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 252 ක් වූ ජා.මු. අරමුදලේ විස්තීර්ණ ණය පහසුකමෙහි පස්වන වාරිකය මගින් වූ ලැබීම්, එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 345 ක් වූ පෞද්ගලික අංශය සහ රජය සතු වාණිජ ව්‍යවසායයන් විසින් සිදු කළ වෙළඳ ණය ගැනීම් සහ පෞද්ගලික අංශය වෙත වූ එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 199 ක ශුද්ධ විදේශීය ණය, 2018 වසරේ පළමු භාගය තුළ ගෙවුම් තුලනයෙහි මූල්‍ය ගිණුම වෙත වූ අනෙකුත් ප්‍රධාන ලැබීම් විය.
- 2018 වසරේ පළමු භාගය තුළදී ආයෝජන මණ්ඩලයේ ලියාපදිංචි සමාගම් විසින් ලබාගත් විදේශීය ණය ද ඇතුළත් විදේශීය සෘජු ආයෝජන සැලකිය යුතු ලෙස ඉහළ ගියේය. ඒ අනුව, 2018 වසරේ පළමු භාගයේදී ආයෝජන මණ්ඩලයේ ලියාපදිංචි සමාගම් වෙත වූ විදේශීය ණය ද ඇතුළත් මුළු විදේශීය සෘජු ආයෝජන ලැබීම්, 2017 වසරේ අනුරූප කාලපරිච්ඡේදයේදී වූ එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 567 ට සාපේක්ෂව එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 1,353 ක් විය. 2018 වසරේ පළමු භාගයේදී ආයෝජන මණ්ඩලයේ සමාගම් වෙතින් ලබාගත් විදේශීය ණය ඇතුළත් නොවන විදේශීය සෘජු ආයෝජන ද 2017 වසරේ අනුරූප කාලපරිච්ඡේදයේදී වූ එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 365 ට සාපේක්ෂව එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 1,071 දක්වා සැලකිය යුතු ඉහළ යෑමක් වාර්තා කළේය. 2018 වසරේ පළමු භාගයේ දී වූ විදේශීය සෘජු ආයෝජන ලැබීම් ප්‍රධාන වශයෙන් හම්බන්තොට ඉන්ටර්නැෂනල් පෝට් ගෘප් පෞද්ගලික සමාගම් වෙත ලැබුණු එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 682 කින්

- සමන්විත විය. ආංශිකමය වශයෙන් ගත් කල, ප්‍රධාන විදේශීය ආයෝජන ලැබීම් වරාය, විදුලි සංදේශ, නිවාස හා දේපල සංවර්ධනය සහ හෝටල් ක්ෂේත්‍රය යනාදී අංශ වෙත යොමු විය. මීට අමතරව, මෙම කාලපරිච්ඡේදය තුළදී නිෂ්පාදන අංශය වෙත මධ්‍යස්ථ මට්ටමක විදේශීය සෘජු ආයෝජන ප්‍රමාණයක් ලැබුණි. ආයෝජන ලැබුණු ආසන්නතම රට අනුව ගත් කල, 2018 වසරේ පළමු භාගයේදී විදේශීය සෘජු ආයෝජන ලැබුණු ප්‍රධාන රටවල් පහ වූයේ චීනය, ඉන්දියාව, හොංකොං, මැලේසියාව සහ ස්වීඩනයයි.
- 2018 වසරේ පළමු භාගයේදී විදේශීය ණය, 2017 වසරේ පළමු මාස හය තුළදී වූ ශුද්ධ ලැබීම්ට සාපේක්ෂව ශුද්ධ ගෙවීමක් වාර්තා කළේය. දිගුකාලීන ණය ලෙස රජය වෙත වූ ලැබීම්, 2017 වසරේ පළමු භාගයේදී වූ එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 1,139 ට සාපේක්ෂව 2018 වසරේ පළමු භාගයේ දී එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 785 ක් විය. 2017 වසරේ පළමු භාගයේදී සැලකිය යුතු ඉහළ ලැබීම් ප්‍රමාණයක් වාර්තා වූයේ එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 450 ක විදේශ විනිමය කාලීන මූල්‍ය පහසුකම ලබාගැනීම හේතුවෙනි. කෙසේ වුවද, 2017 වසරේ පළමු මාස හය තුළදී වූ එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 617 ක් වූ විදේශීය ණය ආපසු ගෙවීම්, 2018 වසරේ පළමු භාගයේ දී එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 1,039 ක් දක්වා වැඩි විය. 2018 වසරේදී වූ මෙම සැලකිය යුතු ඉහළ යාම සඳහා 2016 හා 2017 වසරවලදී ලබාගත් විදේශ විනිමය කාලීන මූල්‍ය පහසුකම්වල වාරික වශයෙන් එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 473 ක ආපසු ගෙවීම හේතු විය. එහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස, 2018 වසරේ පළමු භාගයේ දී රජය වෙත වූ විදේශීය ණය 2017 වසරේ අනුරූප කාලපරිච්ඡේදයේදී වූ එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 522 ක ශුද්ධ ලැබීම්ට සාපේක්ෂව එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 254 ක ශුද්ධ ගෙවීමක් වාර්තා කළේය.
- 2018 වසරේ පළමු භාගයේදී රජයේ භාණ්ඩාගාර බිල්පත් සහ බැඳුම්කර වෙළඳපොළ වෙතින් ශුද්ධ විදේශීය ආයෝජන ගෙවීමක් වාර්තා විය. 2018 පළමු භාගයේ දී රජයේ භාණ්ඩාගාර බිල්පත් හා බැඳුම්කර වෙළඳපොළෙහි විදේශීය ආයෝජන 2017 වසරේ පළමු භාගයේ දී වූ එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 153 ක ශුද්ධ ගෙවීමට සාපේක්ෂව එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 176 ක ශුද්ධ ගෙවීමක් වාර්තා කළේය. තවද, 2018 වසරේ පළමු භාගයේදී රජය විසින් එ.ජ. ඩොලර් බිලියන 2.5 ක මුළු වටිනාකමකින් යුත් ස්වෛරීත්ව බැඳුම්කර

**5.8 රජය සටහන
ගෙවුම් තුලනය**

නිකුත් දෙකකට යොමු වූ අතර, එයට සාපේක්ෂව 2017 වසරේ පළමු භාගයේදී එ.ජ. ඩොලර් බිලියන 1.5 ක නිකුත්වක් සිදු කර තිබුණි.

- 2018 වසරේ පළමු භාගයේ දී හිමිකම් කොටස් ලෙස වූ විවිධ ආයෝජන ශුද්ධ ලැබීමක් වාර්තා කළේය. මූලික වශයෙන්, කොළඹ කොටස් වෙළඳපොළෙහි ලියාපදිංචි සමාගම් වෙත හිමිකම් කොටස් ආකාරයෙන් ලද විවිධ ආයෝජන 2018 වසරේ පළමු භාගයේ දී එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 135 ක ශුද්ධ ලැබීමක් වාර්තා කළේය. මෙය, ද්විතියික වෙළඳපොළ වෙත වූ එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 74 ක ශුද්ධ ලැබීම සහ ප්‍රාථමික වෙළඳපොළ වෙත වූ එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 61 ක ලැබීමෙහි සමස්ත ප්‍රතිඵලය වේ. තවද, විවිධ ආයෝජන සහ සෘජු ආයෝජනවලින් සමන්විත කොළඹ කොටස් වෙළඳපොළ වෙත වූ මුළු ශුද්ධ විදේශීය ප්‍රාග්ධන ලැබීම් ප්‍රමාණය එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 53 ක් වූ අතර, එය විවිධ ආයෝජන ලෙස වූ එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 135 ක ශුද්ධ ලැබීමකින් සහ විදේශීය සෘජු ආයෝජන ලෙස වූ එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 82 ක ශුද්ධ ගෙවීමකින් සමන්විත විය.
- 2018 වසරේ පළමු භාගයේ දී බැංකු අංශය ශුද්ධ විදේශීය ණය ගෙවීමක් වාර්තා කළ අතර, පෞද්ගලික අංශය වෙත ශුද්ධ විදේශීය ණය ලැබීමක් වාර්තා විය. 2017 වසරේ පළමු භාගයේ දී වාර්තා වූ එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 626 ක සැලකිය යුතු ශුද්ධ ලැබීමට සාපේක්ෂව බැංකු අංශයේ විදේශීය ණය 2018 වසරේ පළමු භාගයේ දී එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 204 ක ශුද්ධ ගෙවීමක් වාර්තා කළේය. මේ අතර, පෞද්ගලික අංශය සහ රජය සතු වාණිජ ව්‍යවසායයන් වෙත වූ විදේශීය ණය 2018 වසරේ පළමු භාගයේ දී එ.ජ. ඩොලර්

මිලියන 199 ක ශුද්ධ ලැබීමක් වාර්තා කළේය. සලකා බැලෙන කාලපරිච්ඡේදය තුළදී රජය සතු වාණිජ ව්‍යවසායයන් වෙත විදේශීය ණය ලැබීම් වාර්තා නොවූ අතර, පෞද්ගලික අංශය වෙත එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 280 ක ණය ලැබීමක් වාර්තා විය. ණය ආපසු ගෙවීම් සැලකීමේදී, 2018 වසරේ පළමු භාගයේ දී රජය සතු වාණිජ ව්‍යවසායයන් හා පෞද්ගලික අංශයේ සමාගම් වෙතින් පිළිවෙලින් එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 68 ක සහ එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 13 ක ණය ආපසු ගෙවීම් වාර්තා විය.

- සමස්තයක් ලෙස, 2018 වසරේ පළමු භාගයේදී රජය විසින් ලබාගන්නා ලද සැලකිය යුතු ප්‍රමාණයක ණය සහ හම්බන්තොට වරාය වෙත ලැබුණු ආයෝජන මගින් වූ සෘජු ආයෝජන ලැබීම් මූල්‍ය ගිණුම ශක්තිමත් වීම සඳහා දායක විය. ජංගම ගිණුමේ හිඟය පුළුල් වීම, රජය විසින් විදේශීය ණය ආපසු ගෙවීම සහ අයවැය මූල්‍යනය කිරීම මගින් ඇති වූ මූල්‍යන අවශ්‍යතා හේතුවෙන් විදේශීය මූල්‍ය වෙතින් ණය අඛණ්ඩව ලබා ගැනීමට රජයට සිදු විය. ගෝලීය ද්‍රවශීලතා තත්ත්වයන් දැඩි වීමත් සමඟ, වසරේ පළමු භාගයේදී රාජ්‍ය සුරැකුම්පත් වෙළඳපොළ සහ කොළඹ කොටස් වෙළඳපොළ වෙතින් විදේශීය ආයෝජන ක්‍රමයෙන් ඉවත් කර ගැනීම හේතුවෙන් විදේශීය මූල්‍ය වෙතින් අඛණ්ඩව ණය වැඩි වශයෙන් ලබාගැනීමේ අවශ්‍යතාවක් ඇති විය.

අන්තර්ජාතික ආයෝජන තත්ත්වය

- අන්තර්ජාතික ආයෝජන තත්ත්වය මගින් පිළිබිඹු වන පරිදි, 2018 ජුනි මස අවසානය වන විට අනේවාසිකයින් සමඟ පැවති ශ්‍රී ලංකාවේ විදේශීය වත්කම් තත්ත්වය, 2017 වසර අවසානයේ පැවති වත්කම් තත්ත්වයට සාපේක්ෂව ඉහළ ගියේය. මූලික වශයෙන්, දළ නිල සංචිත වැඩි වීමෙහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස විදේශීය වත්කම් තත්ත්වය ඉහළ ගියේය. 2017 දෙසැම්බර් අවසානය වන විට එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 7,959 ක් වූ සංචිත වත්කම් තත්ත්වය ජාත්‍යන්තර ස්වෛරීත්ව බැඳුම්කර දෙකක් නිකුත් කිරීම, හම්බන්තොට වරාය වෙත ලැබුණු ආයෝජන සහ ජා.මු. අරමුදලේ විස්තීර්ණ ණය පහසුකමෙහි පස්වන වාරිකය මගින් වූ ලැබීම් හේතුවෙන් 2018 ජුනි මස අවසානය වන විට එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 9,267 ක් දක්වා ඉහළ ගියේය. ශ්‍රී ලාංකික අපනයනකරුවන් සහ තැන්පතු භාර ගන්නා ආයතන මගින් ලබා දුන් වෙළඳ

ණය සහ අන්තිකාරම්වල නොපියවා ඉතිරිව ඇති වත්කම් තත්ත්වය 2017 වසර අවසානයට සාපේක්ෂව 2018 ජුනි මස අවසානය වන විට සුළු වශයෙන් ඉහළ ගියේය. මේ අතර, සෘජු ආයෝජන වත්කම් තත්ත්වය ද 2018 ජුනි මස අවසානය වන විට සුළු ප්‍රමාණයකින් ඉහළ ගියේය.

- අන්තර්ජාතික ආයෝජන තත්ත්වය මගින් පිළිබිඹු වන පරිදි අන්තර්ජාතිකයින් වෙත වූ ශ්‍රී ලංකාවේ මුළු වගකීම් තත්ත්වය, වසර ආරම්භයේ සිට 2018 ජුනි මස අවසානය වන විට එ.ජ. ඩොලර් බිලියන 2.1 කින් පමණ කැපී පෙනෙන ලෙස ඉහළ ගියේය. 2018 ජුනි මස අවසානය වන විට මුළු වගකීම් තත්ත්වය 2017 දෙසැම්බර් මස අවසානයේ පැවති එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 60,721 සිට එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 62,830 දක්වා ඉහළ ගියේය. නොපියවා ඉතිරිව ඇති රජයේ ණය සුරැකුම්පත්වල ඉහළ යෑම සහ වසර ආරම්භයට සාපේක්ෂව මුළු සෘජු ආයෝජන වගකීම් තත්ත්වය පුළුල් වීම, මෙම සැලකිය යුතු ඉහළ යෑම සඳහා මූලිකවම හේතු විය. 2018 අප්‍රේල් මාසයේ දී එ.ජ. ඩොලර් බිලියන 2.5 ක වටිනාකමකින් යුතු නව ජාත්‍යන්තර ස්වෛරීත්ව බැඳුම්කර 2 ක් නිකුත් කිරීමත් සමඟ 2018 ජුනි මස අවසානය වන විට රජයේ ණය සුරැකුම්පත්වල නොපියවා ඉතිරිව ඇති වගකීම් තත්ත්වය සැලකිය යුතු ලෙස ඉහළ ගියේය. තවද, ලංකා බැංකුව විසින් නිකුත් කරන ලද එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 500 ක වටිනාකමකින් යුත් ජාත්‍යන්තර බැඳුම්කරය 2018 අප්‍රේල් මාසයේදී කල්පිරීමත් සමඟ තැන්පතු භාර ගන්නා ආයතනවල නොපියවා ඉතිරිව ඇති විවිධ ආයෝජන වගකීම් තත්ත්වය සැලකිය යුතු ලෙස අඩු විය. ආයෝජන මණ්ඩලයේ ලියාපදිංචි සමාගම් වෙත වූ විදේශීය සෘජු ආයෝජන ඉහළ යෑම සහ හම්බන්තොට වරාය වෙත ලැබුණු ආයෝජන මගින් වූ ලැබීම් හේතුවෙන් 2018 ජුනි මස අවසානය වන විට මුළු විදේශීය සෘජු ආයෝජන වගකීම් තත්ත්වය ද එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 12,637 ක් දක්වා ඉහළ ගියේය. අන්තර්ජාතික ආයෝජන තත්ත්වයෙහි විශාලතම වගකීම් සංරචකය වශයෙන් සැලකෙන රජය විසින් ලබාගත් ණයවල නොපියවා ඉතිරිව ඇති වගකීම් තත්ත්වය, ශුද්ධ ණය ගෙවීම් හේතුවෙන් 2017 දෙසැම්බර් අවසානයේදී පැවති එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 19,201 සිට 2018 ජුනි මස අවසානය වන විට එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 18,913 ක් දක්වා අඩු විය. තවද, 2018 වසරේ පළමු භාගයේ දී ලංකා ධනිජතෙල් නීතිගත සංස්ථාව වෙත

වූ වෙළඳ ණය ඉහළ යාමත් සමඟ පෞද්ගලික අංශය සහ රජය සතු වාණිජ ව්‍යවසායයන්ගේ නොපියවා ඉතිරිව ඇති වෙළඳ ණය වගකීම් තත්ත්වය ඉහළ ගියේය. ජා.මු. අරමුදලේ විස්තීර්ණ ණය පහසුකමෙහි පස්වන වාරිකය ලැබීමත් සමඟ 2018 ජුනි මස අවසානය වන විට ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවේ නොපියවා ඇති ණය වගකීම් තත්ත්වයද ඉහළ ගියේය. මේ අතර, 2018 වසරේ පළමු භාගයේ දී බැංකු අංශයේ මුදල් සහ තැන්පතු ලෙස වූ වගකීම් තත්ත්වය සැලකිය යුතු ලෙස අඩු වූ අතර, බැංකු අංශයේ නොපියවා ඉතිරිව ඇති විදේශීය ණය වගකීම් තත්ත්වය සුළු වශයෙන් අඩු විය.

- ශ්‍රී ලංකාවේ මුළු විදේශීය වත්කම් සහ වගකීම් තත්ත්වයන් අතර ඇති වෙනස සැලකිල්ලට ගැනෙන ශුද්ධ අන්තර්ජාතික ආයෝජන තත්ත්වය, 2018 වසරේ ජුනි මාසය අවසාන වන විට වැඩිවීමක් වාර්තා කළේය. 2018 වසරේ පළමු භාගයේ දී සංචිත වත්කම් ක්‍රමානුකූලව ඉහළ ගියද, ජාත්‍යන්තර ස්වෛරීත්ව බැඳුම්කර නිකුත් කිරීමෙන් රාජ්‍ය ණය ලබාගැනීම් ඉහළ යෑම, සෘජු ආයෝජන තත්ත්වය ඉහළ යෑම සහ අනෙකුත් ණය ලැබීම් හේතුවෙන් මුළු ශුද්ධ අන්තර්ජාතික ආයෝජන තත්ත්වය, 2017 දෙසැම්බර් අග වන විට පැවැති එ.ජ. ඩොලර් බිලියන 48.4 ක ශුද්ධ වගකීම් තත්ත්වයේ සිට 2018 ජුනි මාසය අවසාන වන විට එ.ජ. ඩොලර් බිලියන 49.5 ක් දක්වා ඉහළ ගියේය. පසුගිය වසර කිහිපය තුළදී රාජ්‍ය ණය ඉහළ යෑම, ශ්‍රී ලංකාවේ මෙම ශුද්ධ වගකීම් තත්ත්වයෙහි ක්‍රමික වැඩිවීම සඳහා ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු විය.

විදේශීය ණය තත්ත්වය

- ශ්‍රී ලංකාවේ නොපියවා ඉතිරිව ඇති විදේශීය ණය ප්‍රමාණය 2018 වසරේ පළමු භාගයේ දී තවදුරටත් ඉහළ ගියේය. 2018 ජුනි අවසානය වන විට නොපියවා ඉතිරිව ඇති විදේශීය ණය ප්‍රමාණය, 2017 වසර අවසානයේදී පැවැති එ.ජ. ඩොලර් බිලියන 51.8 සිට එ.ජ. ඩොලර් බිලියන 53.5 ක් දක්වා ඉහළ ගියේය. නොපියවා ඉතිරිව ඇති ණය ප්‍රමාණයෙහි මෙම වැඩිවීම සඳහා මූලික වශයෙන්ම හේතු වූයේ, ශ්‍රී ලංකාවේ සමස්ත විදේශීය ණය තත්ත්වයෙන් සියයට 60 ක් පමණ වන රජය සතු විදේශීය ණය ප්‍රමාණයයි. ව්‍යාපෘති සඳහා ලබාගත් විදේශීය ණය ප්‍රමාණයෙහි සුළු අඩුවීමක් වාර්තා වුවද, එ.ජ. ඩොලර් බිලියන 2.5 ක නව ජාත්‍යන්තර ස්වෛරීත්ව බැඳුම්කර දෙකක් නිකුත් කිරීම තුළින් වූ ලැබීම් හේතුවෙන් 2018 ජුනි මස අග වන විට රජය

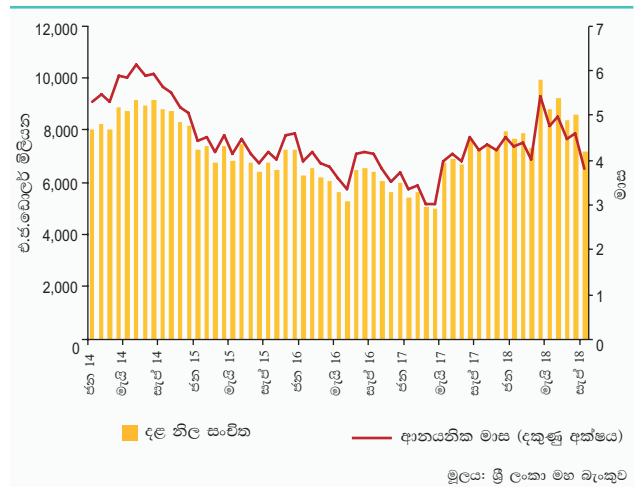

සතු නොපියවා ඉතිරිව ඇති විදේශීය ණය තත්ත්වය, 2017 වසර අවසානයේ දී පැවති එ.ජ. ඩොලර් බිලියන 31.4 සිට එ.ජ. ඩොලර් බිලියන 32.6 දක්වා ඉහළ ගියේය. ජා.මු. අරමුදලෙහි විස්තීර්ණ ණය පහසුකමෙහි පස්වන වාරිකය ලැබීමත් සමග මහ බැංකුව සතු නොපියවා ඉතිරිව ඇති විදේශීය ණය ප්‍රමාණය සුළු වශයෙන් ඉහළ ගියේය. ලංකා බැංකුව මගින් නිකුත් කරන ලද ජාත්‍යන්තර බැඳුම්කරය කල්පිරීම, මුදල් සහ තැන්පතු හා විදේශීය ණය අඩුවීම හේතුවෙන් වසරේ පළමු භාගයේදී බැංකු අංශය සතු නොපියවා ඉතිරිව ඇති විදේශීය ණය ප්‍රමාණය සැලකිය යුතු ලෙස අඩු විය. තවද, ශ්‍රී ලංකාවේ ආනයනකරුවන් වෙත ලැබුණු වෙළඳ ණය සහ අන්තිකාරම් ප්‍රමාණය ඉහළ යෑම සහ පෞද්ගලික අංශයෙහි නොපියවා ඉතිරිව ඇති විදේශීය ණය ප්‍රමාණය ඉහළ යෑම හේතුවෙන් 2018 වසරේ පළමු භාගයේදී පෞද්ගලික අංශය සහ රජය සතු වාණිජ ව්‍යවසායයන්හි පවතින නොපියවා ඉතිරිව ඇති විදේශීය ණය ප්‍රමාණය ඉහළ ගියේය. ආයෝජන මණ්ඩලයෙහි ලියාපදිංචි සමාගම් වෙත වූ විදේශීය සෘජු ආයෝජන ලැබීම් ඉහළයෑම හේතුවෙන් 2018 වසරේ පළමු භාගය තුළදී සෘජු ආයෝජන සමාගම් හා සම්බන්ධ පාර්ශවයන් වෙත නොපියවා ඉතිරිව ඇති ණය ප්‍රමාණය ද ඉහළ ගියේය.

විදේශීය සංචිත වත්කම් තත්ත්වය

- මූල්‍ය ගිණුම වෙත වූ ඉහළ ලැබීම් පිළිබිඹු කරමින් 2018 අප්‍රේල් අවසානය වන විට එ.ජ. ඩොලර් බිලියන 9.9 ක් ලෙස මෙතෙක් වාර්තා කළ වැඩිම අගය දක්වා ඉහළ ගිය දළ නිල සංචිත, 2018 සැප්තැම්බර් මස අග වන විට එ.ජ. ඩොලර් බිලියන 7.2 ක් දක්වා පහත වැටුණි. එ.ජ. ඩොලර් බිලියන 2.5 ක ජාත්‍යන්තර ස්වෛරීත්ව බැඳුම්කර නිකුත් කිරීම තුළින් වූ ලැබීම්, හම්බන්තොට වරාය වෙත ලැබුණු එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 682 ක ආයෝජන සහ එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 252 ක් වූ ජා.මු. අරමුදලේ විස්තීර්ණ ණය පහසුකමෙහි පස්වන වාරිකය ලැබීම සංචිත ඉහළ යෑම සඳහා ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු විය. කෙසේ වුවද, පොලී සහ ණය වාරික ගෙවීම් ඇතුළත් විදේශ ව්‍යාපෘති ණය ආපසු ගෙවීම් සහ ජාත්‍යන්තර ස්වෛරීත්ව බැඳුම්කර සඳහා වූ පොලී ගෙවීම්, විදේශ විනිමය කාලීන මූල්‍ය පහසුකමට අදාළ ණය වාරික ගෙවීම්, ආසියානු නිෂ්කාශන සංගමයේ වගකීම් පියවීම සහ දේශීය විදේශ විනිමය වෙළඳපොළ වෙත විදේශ විනිමය සැපයීම යනාදී මූලික ගෙවීම්, 2018 සැප්තැම්බර් අවසානය වන

**5.9 රූප සටහන
දළ නිල සංචිත සහ ආනයනික මාස**

විට සංචිත තත්ත්වය පහළ යෑම සඳහා හේතු විය. එහි ප්‍රතිඵලයක් වශයෙන්, 2018 සැප්තැම්බර් මස අග වන විට දළ නිල සංචිත මට්ටම ආනයනික මාස 3.8 කට සමාන විය. මීට අමතරව, 2018 සැප්තැම්බර් අවසානය වන විට නිල සංචිත වත්කම් තත්ත්වය, රටෙහි කෙටිකාලීන ණය සහ වගකීම්වලින් සියයට 54 ක් ආවරණය කළේය.

- 2018 අගෝස්තු මස අවසානයේ දී, දළ නිල සංචිත සහ වාණිජ බැංකුවල විදේශීය වත්කම්වලින් සමන්විත මුළු ජාත්‍යන්තර සංචිත ප්‍රමාණය, 2017 වසර අවසානයේ දී පැවති එ.ජ. ඩොලර් බිලියන 10.4 සිට, එ.ජ. ඩොලර් බිලියන 11.0 ක් දක්වා වැඩි විය. මෙම වැඩිවීම, දළ නිල සංචිත එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 626 කින් ඉහළ යෑමේ සහ වාණිජ බැංකු සතු විදේශ වත්කම් එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 82 කින් අඩුවීමේ ඒකාබද්ධ ප්‍රතිඵලයකි. 2018 අගෝස්තු මස අවසාන වන විට පැවති මුළු ජාත්‍යන්තර සංචිත ප්‍රමාණය ආනයනික මාස 5.9 කට සමාන විය.

සමස්ත ශේෂය

- 2018 වසරේ සැප්තැම්බර් මස මැද දක්වා කාලපරිච්ඡේදය තුළ අතිරික්තයක් වාර්තා කළ සමස්ත ශේෂය, 2018 සැප්තැම්බර් අවසානය වන විට හිඟයක් බවට පත් විය. ප්‍රධාන වශයෙන් ණය ආපසු ගෙවීම් සහ ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව විසින් දේශීය විදේශ විනිමය වෙළඳපොළට විදේශ විනිමය සැපයීම හේතුවෙන් සංචිත තත්ත්වයෙහි සිදු වූ අඩුවීම පිළිබිඹු කරමින්

සමස්ත ශේෂය, 2017 වසරේ අනුරූප කාලපරිච්ඡේදයේදී පැවති එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 2,027 ක අතිරික්තයට සාපේක්ෂව 2018 සැප්තැම්බර් අවසානය වන විට එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 650 ක හිඟයක් වාර්තා කළේය.

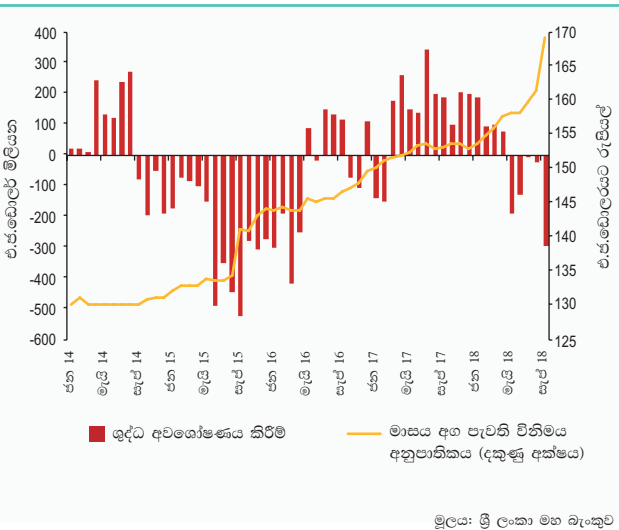
විනිමය අනුපාතිකයේ හැසිරීම

- 2018 වසරේ පළමු මාස හතර තුළදී සාපේක්ෂව ස්ථාවර මට්ටමක පැවති විනිමය අනුපාතිකය, ඉන්පසුව සැලකිය යුතු පීඩනයකට ලක් විය. පළමු මාස හතර තුළදී, දේශීය විදේශ විනිමය වෙළඳපොළ වෙත විදේශ විනිමය ලැබීම් හේතුවෙන් ශුද්ධ පදනම මත එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 459 ක විදේශ විනිමය අවශෝෂණය කර ගැනීමට ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවට හැකි විය. කෙසේ වුවද, මෙම හිතකර තත්ත්වය බාහිර හා අභ්‍යන්තර සාධකවල බලපෑම හේතුවෙන් 2018 මැයි මාසයේ සිට වෙනස් විය. බාහිර සාධක සැලකීමේදී, එක්සත් ජනපද ආර්ථිකය ශක්තිමත් වීම හමුවේ ෆෙඩරල් සංචිත බැංකුව සිය ප්‍රතිපත්ති පොලී අනුපාතික ඉහළ දැමීම සහ 2018 සහ 2019 වසර වලදී පොලී අනුපාතික වැඩි වාර ගණනක් ඉහළ දැමීමට අපේක්ෂිත බව නිවේදනය කිරීම ද දැක්විය හැකිය. මෙම ප්‍රවණතා හමුවේ නැගී එන ආර්ථිකයන්හි ප්‍රාග්ධන වෙළඳපොළ වෙතින් විදේශීය ආයෝජන ඉවත් කර ගැනීම් වාර්තා විය. මෙම තත්ත්වය ශ්‍රී ලංකාවට ද බලපෑ අතර, එහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස දේශීය විදේශ විනිමය වෙළඳපොළෙහි ද්‍රවශීලතා මට්ටම අඩු කරමින්, රජයේ සුරැකුම්පත් වෙළඳපොළ සහ කොළඹ කොටස්

වෙළඳපොළ වෙතින් අඛණ්ඩව විදේශීය ආයෝජන ආපසු ගෙවීම් වාර්තා විය. දේශීය සාධක සැලකීමේ දී, අපේක්ෂිත මට්ටමට වඩා අඩු විදේශ විනිමය ඉපැයීම් සහ විදේශ මුදල් සඳහා වූ ඉල්ලුම ඉහළ යෑම රුපියල අවප්‍රමාණය වීමට හේතු විය. මෙම තත්ත්වයන් හමුවේ ශ්‍රී ලංකා රුපියල අවප්‍රමාණය වීම පාලනය කිරීම සඳහා විදේශ විනිමය ද්‍රවශීලතාව සැපයීම මගින් දේශීය විදේශ විනිමය වෙළඳපොළට මැදිහත් වීමට ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවට සිදු විය. එසේ වුවද, විනිමය අනුපාතිකයේ අධික විචලනයන් අවම කිරීම සඳහා පමණක් විදේශ විනිමය ද්‍රවශීලතාව සැපයීම මගින් විදේශ විනිමය වෙළඳපොළට මැදිහත් වෙමින්, වෙළඳපොළ මූලධර්මයන්ට අනුකූලව අවප්‍රමාණය වීමට ඉඩ සලසමින් විනිමය අනුපාතිකය වඩාත් නම්‍යශීලීව කිරීමේදී මහ බැංකුව අවකාශ සලසා ඇත. එහි ප්‍රතිඵලයක් වශයෙන්, ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව 2018 වසරේ මුල් මාස නවය තුළදී දේශීය විදේශ විනිමය වෙළඳපොළ වෙත ශුද්ධ පදනම මත එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 185 ක් සපයා ඇති අතර, මෙම කාලපරිච්ඡේදය තුළදී ශ්‍රී ලංකා රුපියල එ.ජ. ඩොලරයට සාපේක්ෂව සියයට 9.7 කින් අවප්‍රමාණය විය. අනෙකුත් විදේශ ව්‍යවහාර මුදල්වල හැසිරීම පිළිබඳ කරමින්, 2018 සැප්තැම්බර් මස අවසානයේදී ශ්‍රී ලංකා රුපියල, ස්ටර්ලින් පවුමට සාපේක්ෂව සියයට 7.1 කින්ද, ජපන් යෙන්වලට සාපේක්ෂව සියයට 9.0 කින්ද, යුරෝවලට සාපේක්ෂව සියයට 7.4 කින්ද අවප්‍රමාණය වූ අතර, ඉන්දියානු රුපියලට සාපේක්ෂව සියයට 2.3 කින් අතිප්‍රමාණය විය.

5.10 රූප සටහන

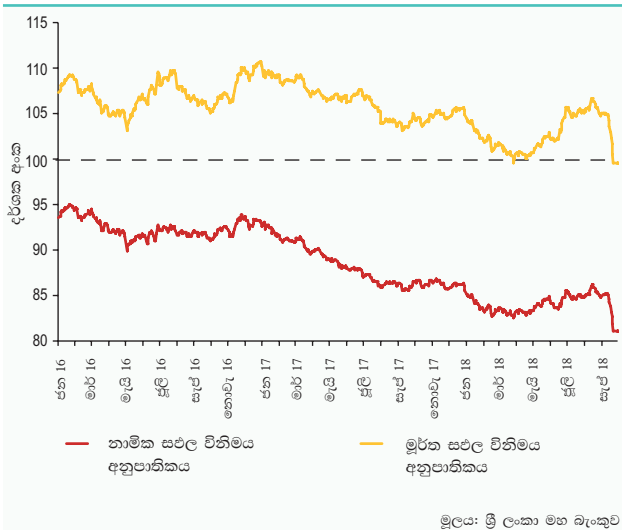
දේශීය විදේශ විනිමය වෙළඳපොළ තුළ මහ බැංකුවේ මැදිහත්වීම් හා විනිමය අනුපාතිකය

මූලාශ්‍රය: ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව

5.11 රූප සටහන

සඵල විනිමය අනුපාතික දර්ශක: මුදල් වර්ග 24 පැස අනුව (2010=100)

මූලාශ්‍රය: ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව

- එක්සත් ජනපදයේ පොලී අනුපාත ඉහළ දැමීම සමඟ සමස්තයක් වශයෙන් එ.ජ. ඩොලරය ශක්තිමත් වීම හේතුවෙන් අනෙකුත් ප්‍රධාන ව්‍යවහාර මුදල් ඒකක ද එ.ජ. ඩොලරයට සාපේක්ෂව අවප්‍රමාණය විය. ඒ අනුව, 2018 සැප්තැම්බර් අවසානය වන විට එ.ජ. ඩොලරයට සාපේක්ෂව, ඉන්දියානු රුපියල සියයට 11.7 කින්ද, ජපන් යෙන් සියයට 0.8 කින්ද, ස්විට්සර්ලන්ත ෆ්‍රැන්කයට 2.7 කින්ද සහ යුරෝ සියයට 2.5 කින්ද අවප්‍රමාණය විය.
- 2018 වසරේ පළමු මාස නවය තුළදී මුදල් වර්ග 5 කින් සැදුම්ලත් පැස සහ මුදල් වර්ග 24 කින් සැදුම්ලත් පැස මත පදනම් වූ නාමික සහ මූර්ත සඵල විනිමය අනුපාතික දර්ශක ද්විත්වයම පහළ ගියේය. ප්‍රධානතම වෙළඳ හවුල්කරුවන් බොහොමයකට සාපේක්ෂව ශ්‍රී ලංකා රුපියලේ වටිනාකම පිළිබිඹු කරන නාමික සඵල විනිමය අනුපාතික දර්ශකය, ප්‍රධාන මුදල් වර්ග කිහිපයකට එරෙහිව ශ්‍රී ලංකා රුපියලෙහි වූ නාමික අවප්‍රමාණය සහ අනෙකුත් ව්‍යවහාර මුදල්වල විනිමය අනුපාතික හැසිරීම පිළිබිඹු කරමින් පහළ ගියේය. ඒ අනුව, 2018 සැප්තැම්බර් මස අවසානය දක්වා කාලය තුළදී මුදල් වර්ග 5 කින් සහ මුදල් වර්ග 24 කින් සැදුම්ලත් පැස මත පදනම් වූ නාමික සඵල විනිමය අනුපාතික දර්ශක, පිළිවෙළින්, සියයට 5.46 කින් සහ සියයට 4.93 කින් පහළ ගියේය. මේ අතර, නාමික විනිමය අනුපාතිකවල වෙනස් වීමට අමතරව මුදල් පැසෙහි ඇතුළත් රටවල උද්ධමන වෙනස්වීම් ද සැලකිල්ලට ගෙන ගණනය කෙරෙන, ජාත්‍යන්තර වෙළඳපොළ තුළ ශ්‍රී ලංකාවේ තරගකාරීත්වය පිළිබිඹු කෙරෙන මුදල් වර්ග 5 කින් සහ මුදල් වර්ග 24 කින් සැදුම්ලත් මූර්ත සඵල විනිමය අනුපාතික දර්ශක, පිළිවෙළින්, සියයට 4.43 කින් සහ සියයට 4.88 කින් පහළ ගියේය. 2010 පදනම් වර්ෂයේදී පැවති විනිමය අනුපාතික හා සැසඳීමේදී ශ්‍රී ලංකාවේ විදේශීය තරගකාරීත්වයේ වර්ධනයක් පිළිබිඹු කරමින් මූර්ත සඵල විනිමය අනුපාතික දර්ශක, දර්ශකාංක 100 සීමාවට මදක් පහතින් පැවතිණි.
- 2018 වසරේ පළමු කාර්තු තුන තුළදී දේශීය විදේශ විනිමය වෙළඳපොළෙහි එතැන් සහ ඉදිරි ගනුදෙනු ප්‍රමාණයේ පහළ යෑමක් වාර්තා විය. 2017 වසරේ පළමු මාස නවය තුළ එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 6,193 ක් වූ එතැන් ගනුදෙනුවල සමස්ත පරිමාව 2018 වසරේ අනුරූප කාලපරිච්ඡේදයේදී එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 3,964 ක් දක්වා පහත වැටුණි. 2018 වසරේ පළමු

මාස නවය තුළදී ඉදිරි ගනුදෙනුවල සමස්ත පරිමාව ද 2017 වසරේ අනුරූප කාලපරිච්ඡේදයේ දී වාර්තා වූ එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 6,557 සිට එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 4,978 ක් දක්වා පහත වැටුණි. 2018 සැප්තැම්බර් අවසානය වන විට මාසයක් සඳහා වන ඉදිරි විනිමය ගනුදෙනුවල අධි මිල, පොලී අනුපාතික අන්තරයෙහි සාමාන්‍යයට වඩා ඉහළ මට්ටමක පැවති අතර, වාණිජ බැංකුවල ශුද්ධ අනාවරණ තත්ත්වය ද ධන අගයක පැවතිණි. කෙටි කාලීනව විනිමය අනුපාතිකය තවදුරටත් අවප්‍රමාණය වනු ඇති බවට විදේශ විනිමය වෙළඳපොළේ පාර්ශ්වකරුවන් තුළ පැවති අපේක්ෂාව 2018 පළමු කාර්තු තුන තුළ ඉදිරි විනිමය ගනුදෙනු වල අධි මිලෙන් සහ ශුද්ධ අනාවරණ තත්ත්වයන්හි හැසිරීම මගින් පිළිබිඹු විය.

අපේක්ෂිත වර්ධනයන්

- විශේෂයෙන්ම වෙළඳ හිඟය පුළුල් වීමත් සමඟ විදේශීය අංශය මුහුණ දුන් අභියෝග, 2018 වසරේදී ගෙවුම් තුලනයේ ජංගම ගිණුම මත පීඩනයක් ඇති කරනු ඇතැයි අපේක්ෂා කරන නමුත් වඩාත් තරගකාරී විනිමය අනුපාතිකයක් සමගින් වෙළඳ හිඟය පුළුල් වීම පාලනය කිරීම සඳහා ගනු ලැබූ ක්‍රියාමාර්ග 2019 වසරේ විදේශීය ජංගම ගිණුම මත ධනාත්මක බලපෑමක් ඇති කරනු ඇතැයි අපේක්ෂා කෙරෙයි. ආනයන අධෛර්යවත් කිරීම සඳහා රජය සහ මහ බැංකුව හඳුන්වා දුන් ක්‍රියාමාර්ගවලින් පසුව ආනයන අඩු වනු ඇතැයි අපේක්ෂා කරන අතර, එමගින් වසරේ අවසාන කාලපරිච්ඡේදය තුළදී වෙළඳ ගිණුමේ හිඟය පුළුල්වීම මන්දගාමී වනු ඇතැයි අපේක්ෂා කෙරෙයි. මේ අතර, අපනයන ක්‍රමයෙන් වර්ධනය වනු ඇතැයි අපේක්ෂිතය. නව වෙළඳ හවුල්කරුවන් සමඟ වෙළඳ සබඳතා ගොඩ නැංවීම, හිතකර විදේශ වෙළඳ ප්‍රතිපත්ති, ශක්තිමත් ආයතනික සහාය සහ වඩා තරගකාරී විදේශ විනිමය අනුපාතිකයක් පවත්වාගෙන යාම හේතුවෙන් 2019 වසරේ දී අපනයන ආදායමේ වර්ධන ප්‍රවණතාව ඉහළ යනු ඇතැයි අපේක්ෂා කෙරෙයි. ඉහළ බදු වලට යටත් වන භාණ්ඩ බොහොමයක් ශ්‍රී ලංකාවේ ප්‍රධාන අපනයන හෝ ආනයන නොවන බැවින් ඇමෙරිකා එක්සත් ජනපදය සහ චීනය අතර ජාත්‍යන්තර වෙළඳාම පිළිබඳ පවතින මතභේදකාරී තත්ත්වය මෑතකාලීනව ශ්‍රී ලංකාවට තර්ජනයක් වනු ඇතැයි අපේක්ෂා නොකෙරෙන නමුත්, එම තත්ත්වය

හේතුවෙන් ගෝලීය වෙළඳාමේ ඇති විය හැකි මන්දගාමීභාවය ශ්‍රී ලංකාවේ අපනයන ආදායම කෙරෙහි වක්‍ර බලපෑමක් ඇති කිරීමට ඉඩ ඇත. මේ අතර, 2019 වසරේදී ආනයන ද වර්ධනය වනු ඇතැයි පුරෝකථනය කෙරෙන නමුත්, එය 2018 වසරට සාපේක්ෂව අඩු වේගයකින් සිදුවනු ඇත. තීරු බදු නොවන අනෙකුත් බදු වර්ග ඉවත් කිරීම වැනි දැනට සිදු කෙරෙමින් පවතින වෙළඳාම ලිහිල් කිරීමේ ප්‍රතිපත්ති, ජාත්‍යන්තර වෙළඳපොළෙහි විශේෂයෙන් බන්ජ තෙල් වැනි වෙළඳ භාණ්ඩ මිල ගණන් ඉහළ යෑම සහ අපනයනවල අපේක්ෂිත වර්ධනය හේතුවෙන් ආනයන සඳහා පවතින ඉල්ලුම වැඩි වේ යැයි අපේක්ෂා කෙරෙයි. කෙසේ වෙතත්, විනිමය අනුපාතිකයේ සිදුවන වෙනස්වීම් හේතුවෙන් ආනයන මිල ඉහළ යෑම නිසා අත්‍යවශ්‍ය නොවන පාරිභෝගික භාණ්ඩ ආනයනය සඳහා වන ඉල්ලුම යම් දුරකට අඩු වනු ඇතැයි අපේක්ෂා කෙරෙයි. ගෝලීය පොලී අනුපාත ඉහළ යෑම, විදේශීය ණය තවදුරටත් ඉහළ යෑම සහ විදේශීය සෘජු ආයෝජන ලැබීම වැඩිවීම හේතුවෙන් පොලී හා ලාභාංශ ගෙවීම් සහ ප්‍රතිආයෝජන ඉපැයුම් ලෙස ප්‍රාථමික ආදායම් ගිණුම වෙතින් වන ගෙවීම් 2019 වසර තුළදී ඉහළ යනු ඇතැයි පුරෝකථනය කෙරෙන අතර, එමනිසා ප්‍රාථමික ආදායම් ගිණුමේ හිඟය ඉහළ යනු ඇත. මේ අතර, සේවා අපනයන ආදායම් සහ විදේශ සේවා නියුක්තිකයින්ගේ ප්‍රේෂණ මගින් වෙළඳ හා ප්‍රාථමික ආදායම් ගිණුම්වල හිඟයයන්ගෙන් සැලකිය යුතු ප්‍රමාණයක් මූල්‍යනය වේ යැයිද, එමගින් 2019 වසරේදී ජංගම ගිණුමේ වර්ධනය සඳහා දායකත්වයක් ලැබෙනු ඇතැයි ද අපේක්ෂා කෙරෙයි. විශේෂයෙන්ම සංචාරක, ප්‍රවාහන සහ තොරතුරු තාක්ෂණ/ව්‍යාපාර ක්‍රියාවලි බාහිර මූලාශ්‍ර වෙත පැවරීම යන සේවාවන් මගින් වන ඉපැයීම් සමඟ සේවා අපනයන ආදායම් ඉහළ යනු ඇතැයි අපේක්ෂා කෙරෙයි. අපනයන සංවර්ධන මණ්ඩලය විසින් 2018-2022 සඳහා වන ජාතික අපනයන උපායමාර්ගික සැලැස්මෙහි අන්තර්ගත පරිදි ක්‍රියාකාරී සැලසුම් මාලාවක් ඔස්සේ ක්‍රියාත්මක කිරීමට අපේක්ෂිත ජාතික අපනයන උපායමාර්ගය යටතේ රජයේ ඉලක්ක සපුරා ගැනීමත් සමඟ සේවා අංශය තවදුරටත් ශක්තිමත් වනු ඇතැයි අපේක්ෂා කෙරෙයි. ඉන්ධන මිල ගණන් ඉහළ යෑම සහ ශ්‍රී ලාංකික ශ්‍රම සංක්‍රමණිකයින් සඳහා මැද පෙරදිග කලාපයෙන් වන ඉල්ලුම ඉහළ යනු ඇතැයි වන

අපේක්ෂාව හමුවේ විදේශ සේවා නියුක්තිකයින්ගේ ප්‍රේෂණ ද නැවත යථා තත්ත්වයට පත්වනු ඇතැයි අපේක්ෂා කෙරෙයි.

- විදේශ ආයෝජකයින් සිය ආයෝජන ප්‍රතිතුලනය කරමින් අනුගමනය කරන උපායමාර්ගය සමඟ, වසරේ ඉදිරි කාලපරිච්ඡේදය තුළදී රාජ්‍ය සුරැකුම්පත් වෙළඳපොළ සහ කොළඹ කොටස් වෙළඳපොළ වෙතින් ආයෝජන ඉවත් කර ගැනීමක් අපේක්ෂා කරනු ලැබුවද, 2019 වසරේදී අපේක්ෂිත විදේශ විනිමය ලැබීම් හේතුවෙන් ගෙවුම් තුලනයෙහි මූල්‍ය ගිණුම වර්ධනය වෙනු ඇතැයි අපේක්ෂා කෙරෙයි. විදේශීය සෘජු ආයෝජන, සැලසුම් කර ඇති පරිදි පැන්ඩා සහ සමුරායි බැඳුම්කර නිකුත් කිරීම, එ.ජ. ඩොලර්වලින් නාමනය කරන ලද ස්වෛරීත්ව බැඳුම්කර නිකුත් කිරීම සහ මැදපෙරදිග රටවල් කිහිපයක් සමඟ ඇතිකර ගැනීමට අපේක්ෂිත විදේශ විනිමය හුවමාරු ගිවිසුම් මෙම ලැබීම් යටතට අන්තර්ගත වේ. විශේෂයෙන්ම, කොළඹ වරාය නගර ව්‍යාපෘතියෙහි සහ හම්බන්තොට වරාය ආශ්‍රිත කර්මාන්ත කලාපයෙහි ආයෝජන සමඟ 2018 වසරේ දෙවන භාගයේ දී සහ ඉන් ඉදිරියට ඉහළ විදේශීය සෘජු ආයෝජන ප්‍රමාණයක් ලැබීමේ හැකියාවක් පවතී. අභියෝගාත්මක වුවද, 2019-2023 කාලපරිච්ඡේදය සඳහා ගෙවීමට ඒකාරාශී වී ඇති විදේශීය ණය සේවාකරණ ගෙවීම්, සක්‍රීය වගකීම් කළමනාකරණ පනත සහ මැදිකාලීන ණය කළමනාකරණ උපායමාර්ගය ක්‍රියාත්මක කිරීම සමඟ විචක්ෂණශීලී ලෙස කළමනාකරණය කිරීමට සැලසුම් කර ඇත. කෙසේ වුවද, ජංගම ගිණුමේ හිඟය මූල්‍යනය කිරීම සඳහාත් ජාත්‍යන්තර සංචිත ගොඩනැගීම සඳහාත් ජාත්‍යන්තර ස්වෛරීත්ව බැඳුම්කර, ඒකාබද්ධ ණය පහසුකම් සහ අනෙකුත් දිගුකාලීන ණය ලැබීම් මත වැඩි වශයෙන් රඳා සිටීම දිගුකාලීන වශයෙන් තිරසාර උපායමාර්ගයක් නොවේ. වෙළඳ ගිණුමේ සහ ප්‍රාථමික ආදායම් ගිණුමේ පවතින ඉහළ හිඟයයන් සහ විදේශීය ණය ප්‍රමාණය ඉහළ යෑම වැනි විදේශීය අංශයේ දිගින් දිගටම පවත්නා ගැටලු සඳහා විසඳුම් වන්නේ නිෂ්පාදන ආර්ථිකය සහ වෙළඳ භාණ්ඩ හා සේවා අපනයන දිරිගැන්වීම තුළින් ජංගම ගිණුමේ හිඟය පාලනය කිරීමට අවධානය යොමු කිරීම සහ විදේශීය සෘජු ආයෝජන වැඩි වශයෙන් ආකර්ෂණය කර ගැනීමට හැකි වන පරිදි ආයෝජකයින්ට හිතකර පරිසරයක් නිර්මාණය කිරීමයි.

